

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Podnikatelské prostředí, obchodní zvyklosti a specifika Číny a jejich dopad na spolupráci s ČR

Business environment, commercial conventions and specifics of China and their impact on cooperation with the Czech republic

Eliška Koželuhová

Plzeň 2012

Prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma

„Podnikatelské prostředí, obchodní zvyklosti a specifika Číny a jejich dopad na spolupráci s ČR“

jsem vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 30. 4. 2012

.....

Eliška Koželuhová

Poděkování:

Poděkování patří zejména paní Ing. Haně Kunešové za trpělivou spolupráci, podnětné rady a připomínky při vedení této bakalářské práce. Děkuji rovněž své rodině za podporu a toleranci, kterou mi vyjadřovali po celou délku studia.

Obsah

ÚVOD	7
1 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ	8
1.1 MIKROPROSTŘEDÍ.....	8
1.2 MAKROPROSTŘEDÍ	10
1.2.1 Demografické prostředí	10
1.2.2 Ekonomické prostředí	13
1.2.3 Přírodní prostředí	16
1.2.4 Technologické prostředí.....	17
1.2.5 Politické a legislativní prostředí.....	18
1.2.6 Sociální a kulturní prostředí.....	18
2 ČÍNSKÁ LIDOVÁ REPUBLIKA	20
2.1 DEMOGRAFICKÉ PROSTŘEDÍ	20
2.2 POLITICKÉ A LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ.....	22
2.3 EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ	24
2.3.1 Zahraničněobchodní politika	24
2.3.2 Formy zahraničních investic v Číně	27
2.3.3 Daňový systém.....	31
2.3.4 Kurzová politika.....	32
2.3.5 Pracovní právo	33
2.3.6 Makroekonomické ukazatele	35
2.4 PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ.....	38
2.5 TECHNOLOGICKÉ PROSTŘEDÍ.....	38
2.6 SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ PROSTŘEDÍ.....	39
3 OBCHODNÍ ZVYKLOSTI A SPECIFIKA V ČÍNĚ	41
3.1 PRVNÍ KONTAKT	41
3.2 PRVNÍ SCHŮZKA	41
3.3 PODNIKOVÁ KULTURA A PRACOVNÍ KOLEKTIV	42
3.4 TVÁŘ – MIEN-C'	42
3.5 NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACE	43
3.6 ČÍŇANÉ – OBCHODNÍCI	43

4 ČESKO – ČÍNSKÉ EKONOMICKÉ VZTAHY	44
ZÁVĚR.....	47
SEZNAM TABULEK	49
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	49
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52

Úvod

Čína – v několika posledních letech se stala naprostým fenoménem. Od svého založení Mao Ce-tungem v roce 1949 v zemi vládne komunismus. Vytvořila se v celku izolovaně od ostatních států. Až po smrti Maa v roce 1978 se pomalu začala otevírat světu. V roce 1986 Čína žádala o vstup do Všeobecné dohody o clech a obchodu, od roku 1997 jednala o vstupu do Světové obchodní organizace. Posun ve vývoji je značný. Za více než 60 let své existence prošla řadou změn, z uzavřenosti se stala alespoň částečná otevřenost. I přesto, že je komunistickým státem, hrubý domácí produkt roste velmi rychlým tempem i přes stále ještě probíhající celosvětovou hospodářskou krizi. Stává se tahounem světové ekonomiky. Je nejlidnatějším státem světa, její jazyk, čínština, má nejvíce „uživatelů“ na světě. Svůj počet obyvatel se snaží ovlivnit poměrně přísnou politikou jednoho dítěte. Od vstupu do WTO má snahu chránit životní prostředí, proto se v dnešní době podílí více než z poloviny na světové redukci emisí. Vlivem globalizace a příchodu nových technologií tak i v Číně roste počet uživatelů internetu i přesto, že jeho obsah je regulovaný vládnoucí komunistickou stranou. I přes poměrně ochranářskou zahraniční politiku se rozrůstá množství zahraničních investic.

Vše výše zmíněné dělá z Číny jednu z nejzvláštějších zemí světa. Na jednu stranu si uchovává své zvyky i tradice už po tisíce let a na druhé straně se snaží dosáhnout úrovně západních zemí jak v makroekonomických ukazatelích, tak jistým způsobem i ve zlepšení životní úrovně obyvatel. **Cílem této práce je** charakterizovat a zhodnotit podnikatelské prostředí v Čínské lidové republice a upozornit na specifika při obchodním jednání. V první části práce je charakterizováno podnikatelské prostředí obecně. Na kapitulu naváže současný stav podnikatelského prostředí Číny. Protože si Čínská lidová republika zakládá na svých tradicích, jsou ve třetí kapitole uvedeny některé obchodní zvyklosti, jak je dobré s Čínou jednat nebo jaký by měl být průběh obchodních schůzek. Čtvrtá kapitola shrne česko-čínské vztahy. V závěru je zhodnoceno podnikatelské prostředí v Číně. Bohužel současný čínský politický režim kontroluje veškeré informace, které jsou o státě zveřejňovány, proto některé údaje mohou být zkreslené nebo nepřesné. V práci jsou využity informace převážně z internetových zdrojů Ministerstva zahraničních věcí ČR a Businessinfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export a to hlavně kvůli aktuálnosti, kterou tištěné publikace ne vždy poskytují.

1 Podnikatelské prostředí

Dle Kotlera (2007) je podnikatelské prostředí vše, co ovlivňuje chod podniku. Synek (2006) podnikatelské prostředí definuje jako okolí podniku - je to vše, co je za pomyslnými hranicemi podniku jako sociálně ekonomického a technického systému a čím je pak podnik ovlivňován a co případně sám může ovlivnit. Toto prostředí se neustále mění a je nutné, aby firma tyto změny nepřehlížela a nepodceňovala. Prostředí se vyznačuje svojí proměnlivostí a nejistotou. Základní rozdělení prostředí je na mikroprostředí a makroprostředí.

1.1 Mikroprostředí

Mikroprostředí je vše co podnik může do určité míry sám ovlivnit a co bezprostředně ovlivňuje schopnost podniku uspokojovat své zákazníky.

„Síly blízko společnosti, které ovlivňují její schopnost sloužit zákazníkům – společnost, distribuční firmy, zákaznické trhy, konkurence a veřejnost, které společně vytvářejí systém poskytování hodnoty firmy.“ (Moderní marketing, P. Kotler. 2007, str. 130)

V mikroprostředí se nalézají tyto prvky: společnost, dodavatelé, marketingoví zprostředkovatelé, zákazníci, konkurenti a veřejnost. (Kotler, 2007)

- Společnost

- U společnosti je nutné vhodně vybrat její organizační strukturu a rozdělení na různá oddělení, například oddělení výroby, výzkumu, účetnictví apod. Dalším důležitým faktorem je vzdělání a kvalifikace zaměstnanců což úzce souvisí s poskytováním kvalitních služeb zákazníkům. (Kotler, 2007)

- Dodavatelé

- Pokud chce podnik vyrábět kvalitní zboží a poskytovat dobré služby, musí si najít ty správné dodavatele. Jsou klíčovým partnerem pro podnik. Dodavatelé by měli své zboží a služby dodávat včas, v patřičném množství, kvalitě a za přijatelnou cenu. Vybírání a dozor nad dodavateli by měl mít na starost příslušný manažer společnosti. (Kotler, 2007)

- Marketingoví zprostředkovatelé
 - Tito zprostředkovatelé pomáhají s propagací, organizací prodeje a distribucí zboží a služeb společnosti koncovým zákazníkům. Mohou jimi být distributoři, marketingové agentury nebo finanční zprostředkovatelé. (Kotler, 2007)

- Zákazníci
 - Zákazníci jsou pro podnik důležití, mohou jimi být právnické ale i fyzické osoby. Pokud se firma rozhodne zkoumat a rozčlenit své zákazníky, dozví se mnoho údajů o jejich nákupním chování a může tak přizpůsobit své produkty dané skupině zákazníků. (www.businessinfo.cz, 21.3.2012)

- Konkurenti
 - Monitorování a mapování konkurence je pro podnik nezbytné. Konkurenci lze dělit podle různých hledisek a kritérií:
 - „Teritoriální hledisko“
 - Globální
 - Alianční
 - Národní
 - Meziodvětvová
 - Odvětvová
 - Komoditní
 - Z hlediska počtu výrobců
 - Monopol
 - Kartel
 - Syndikát
 - Trast“ (www.businessinfo.cz, 21.3.2012)

1.2 Makroprostředí

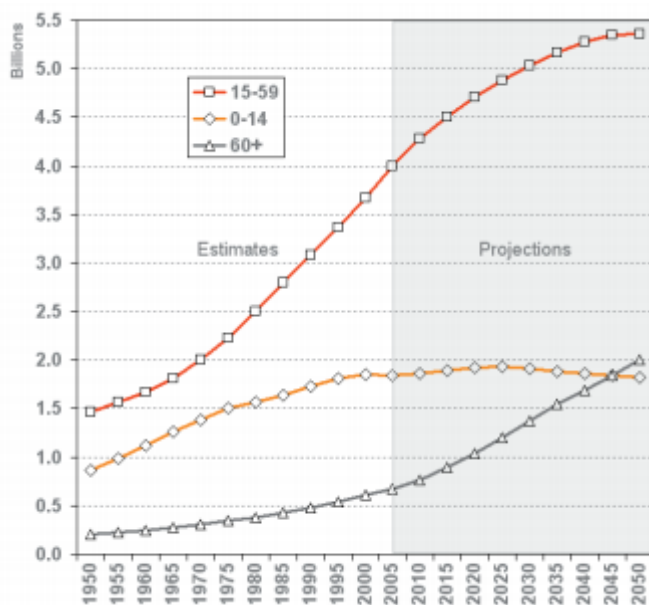
Makroprostředí je část okolí podniku, kterou nemůže podnik samotný nijak výrazně ovlivnit, poskytuje firmě jak příležitosti tak ale i hrozby. Všechny složky makroprostředí se navzájem velmi ovlivňují a jsou na sobě závislé. Proto je důležité sledovat toto prostředí jako celek a ne jako jednotlivé části. Složky makroprostředí jsou: demografické prostředí, ekonomické prostředí, přírodní prostředí, technologické prostředí, politické a legislativní prostředí, sociální a kulturní prostředí. Hlavní vliv na makroprostředí má v současné době rozvoj technologií, které umožňují efektivnější a rychlejší přepravu zboží a platební transakce, otevírání nových trhů, jako je například Indie nebo Čína a v neposlední řadě také vznik a silnější pozice některých aliancí nebo seskupení (Evropská unie, NAFTA). (Kotler, 2001)

1.2.1 Demografické prostředí

„Demografie je studium lidské populace z hlediska velikosti, hustoty, rozmístění, věku, pohlaví, rasy, zaměstnání a dalších statistických údajů.“ (Moderní marketing, P. Kotler, 2007, str. 135)

Hlavní vliv na demografické prostředí má velikost populace. Světová populace každým rokem roste, stav ke konci roku 2011 byl přibližně 7 miliard, dle odhadů v roce 2050 by po světě mělo chodit asi 9 miliard lidí a v roce 2100 pak asi 10 miliard. Vývoj populace je znázorněn na obrázku číslo 1. Na vodorovné ose jsou roky a na svislé počet obyvatel v miliardách. (United Nations, 2011)

Obrázek 1: Světová populace podle věkových skupin, 1950 - 2050

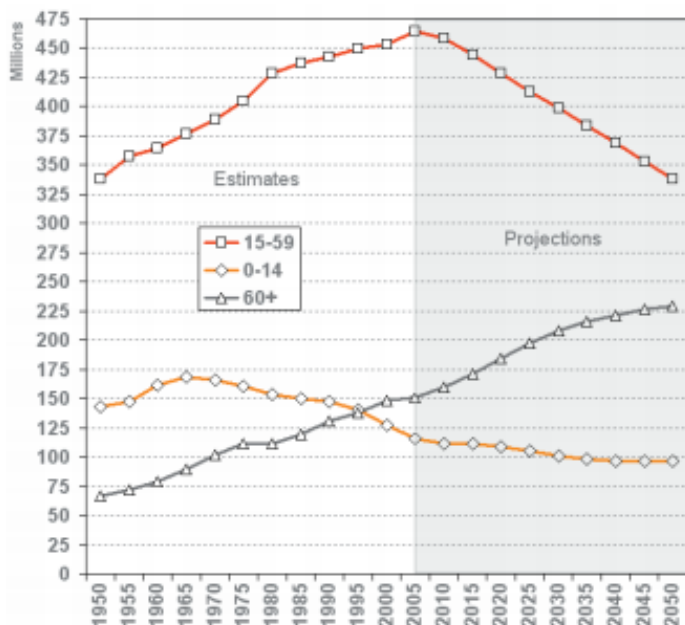
Zdroj: World Population Prospect: The 2006 Revision, 2012

Největší podíl na tomto růstu mají státy, které si nemohou z ekonomického hlediska dovolit velký počet obyvatel. Jedná se především o rozvojové země. Jejich současný stav (konec roku 2011) obyvatel je 5,7 miliard, v roce 2050 se předpokládá nárůst na 8 miliard a v roce 2100 na 8,8 miliard. Hlavní problém je zde například s lékařským ošetřením, sociálními dávkami a zaměstnaností. Většina lidí v těchto státech není zaměstnaná nebo dostává minimální měsíční mzdu, se kterou si běžný Evropan nedokáže představit život. Od toho se odvíjí nízké nebo žádné sociální dávky na podporu v nezaměstnanosti, rodičovské příspěvky apod., protože zaměstnaní nejsou schopni odvádět potřebné procento z platu do státního rozpočtu, lékařská péče není stejně kvalitní jako v západním světě, opět proto, že ve státním rozpočtu nezůstávají potřebné peníze na vybavení a provoz nemocnic a lékařských zařízení. Naproti vývoji počtu obyvatel z rozvojových zemí stojí čísla udávající počet obyvatel ve vyspělých zemích. Zde se předpokládá nárůst z 1,24 miliardy na konci roku 2011 pouze na 1,34 miliardy v roce 2100. To je zapříčiněno hlavně touhou mladých žen po vlastní kariéře a zázemí, ale důležité také je, že tyto ženy mají možnost si své rodičovství naplánovat díky novodobým antikoncepčním přípravkům. (United Nations, 2011)

S růstem populace úzce souvisí migrace obyvatelstva, většinou z chudších států do bohatších. Předpokládá se roční migrace od roku 2011 do roku 2050 ve výši 2,2 milionů osob a od roku 2050 do 2100 0,8 milionů osob. Tato migrace bude za pár let velmi potřebná, protože obyvatelstvo z rozvinutých států stárne, což dokazuje obrázek číslo 2, kde jsou na svislé ose

znázorněné počty obyvatel v milionech a na vodorovné ose jsou jednotlivé roky. (United Nations, 2011)

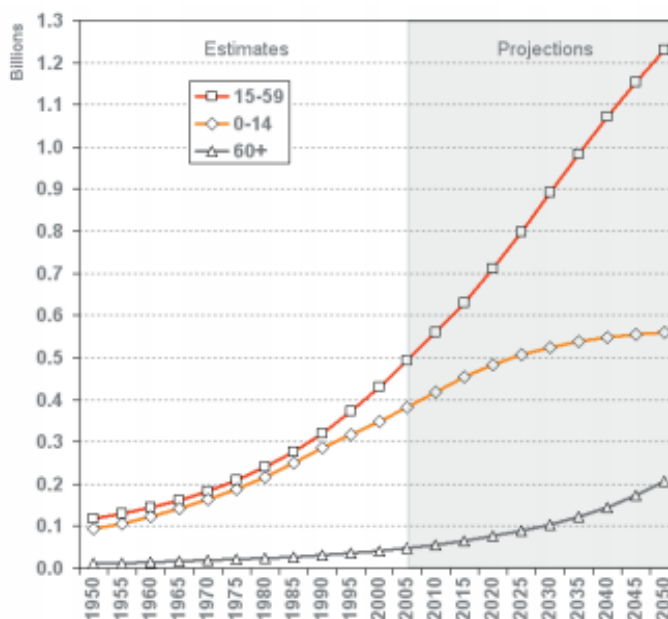
Obrázek 2: Evropská populace podle věkových skupin, 1950 - 2050

Zdroj: World Population Prospect: The 2006 Revision, 2012

Na obrázku číslo 3 je znázorněn růst obyvatelstva v afrických, méně vyspělých, státech. Počet obyvatel na svislé ose je uveden v miliardách, vodorovná osa opět vyjadřuje roky.

Obrázek 3: Africká populace podle věkových skupin, 1950 - 2050

Zdroj: World Population Prospect: The 2006 Revision, 2012

Dalším faktorem, ovlivňujícím demografické prostředí je vzdělání. Obyvatelstvo lze tak rozdělit do pěti skupin: negramotní, se základním vzděláním, se středoškolským vzděláním, s vysokoškolským vzděláním, s postgraduálním vzděláním. V dnešní době roste počet lidí se středoškolským a vysokoškolským vzděláním. To poté ovlivňuje jejich poptávku po kvalitnějším zboží a po zboží, které uspokojuje jejich touhu po vědomostech, jako jsou knihy, v dnešní době spíše e-knihy, časopisy nebo poznávací zájezdy. (Kotler, 2001)

1.2.2 Ekonomické prostředí

Pokud chce podnik udržovat obchodní vztahy se zahraničím, je pro něj podstatná zahraničněobchodní politika státu. Tato politika je soubor aktivit, kterými stát působí na zahraniční obchod své země. Používá k tomu smluvní nástroje obchodní politiky, autonomní nástroje obchodní politiky a proexportní nástroje obchodní politiky. Obchodní politika může být buď převážně protekcionistická, nebo převážně liberalistická, je to ovlivněno mírou působení obchodněpolitických nástrojů a vyspělostí dané země. Pokud je země méně vyspělá, má tendenci vést spíše politiku protekcionistickou a chránit tak svůj domácí trh. (Machková, 2006; Kalínská, Petříček, 2006)

Smluvní nástroje obchodní politiky jsou mezinárodní smlouvy. Autonomní nástroje vyplývají z hospodářské politiky jednotlivých zemí, jsou v jejich vlastní kompetenci, ale v dnešní době jsou už omezené. Rozhodující část obchodní výměny se realizuje prostřednictvím smluvních nástrojů obchodní politiky. Jak smluvní tak i autonomní nástroje můžeme rozdělit na tarifní nebo netarifní nástroje obchodní politiky. (Machková, 2006)

Tarifní nástroj je clo. Základem pro výběr cla je celní hodnota a sazba je diferencovaná podle druhu a původu zboží. Celní hodnota je cena, která je skutečně zaplacená nebo která má být zaplacená za zboží dodané ze zahraničí do daného státu. Clo má funkci především ochrannou. Pokud na dovážené zboží uvalíme clo, jeho cena se zvýší a může tak být znevýhodněno oproti domácímu zboží. Existuje několik druhů cel, valorické, specifické, antidumpingové, odvetné nebo vyrovnávací. Valorické clo, nejpoužívanější, je takové, které je vypočtené ze základu použitím sazby stanovené v procentech. V roce 1947 byla podepsána Všeobecná dohoda o clech a obchodu, neboli GATT. Projevuje se zde snaha o uvolnění vzájemného obchodu mezi zeměmi, mezinárodní obchod by se měl uskutečňovat bez diskriminace. V roce 1995 byla činnost GATT nahrazena činností Světové organizace obchodu WTO. (Vančurová, Láchová, 2008; Machková, 2003; Majerová, Nezval, 2011; Machková, 2006)

Netarifním nástrojem jsou dovozní přírážky, množstevní omezení, minimální ceny, antidumpingové clo nebo technické překážky obchodu (povinné certifikáty, změny výrobních postupů, aby podnik mohl dovážet zboží do daného státu apod.) Proexportní nástroje slouží k podpoře domácího exportu, například zvýhodněné financování exportu. (Machková, 2006)

Významným faktorem, ovlivňující podnikatelské prostředí, je daňový systém a daně. Ovlivňují chod ekonomiky nebo spotřebu různých druhů zboží a služeb. Dle Vančurové a Láchové je daň definována jako povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu, je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová. Moderní daně plní funkci fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační. Souhrn všech daní na daném území, obvykle to bývá stát, se nazývá daňový systém. Každý stát tedy může mít odlišný daňový systém, odlišnou sazbu daně, daňové zvýhodnění nebo slevy apod. Daňový systém by měl být jednoduchý, jednoznačný, právně perfektní a měl by tvořit prostředí pro využívání daní jako nástroje makroekonomické regulace. (Vančurová, Láchová, 2008)

Podnikatelské aktivity ovlivňuje také kurzová politika a pohyb devizového kurzu. Kurzová politika může mít buď systém pevného kurzu nebo tzv. floating - pohyblivý kurz. Pohyblivý měnový kurz se tvoří na základě nabídky a poptávky po měně. Pevný, fixní, měnový kurz, je státem regulovaný kurz, který se pohybuje jen v určitém rozmezí, není tedy tvořen na základě nabídky a poptávky po měně. Pokud jsou měnové kurzy nestabilní, vyvolává to nepřesnosti v kalkulacích zahraničních podniků a zvyšují se tím náklady spojené se zajištěním proti kurzovému riziku (kurzový zisk nebo ztráta). (Machková, 2006; Majerová, Nezval, 2011; Kalínská, Petříček, 2006)

Podnikatele také velmi ovlivňuje i pracovní právo. Jak má vzniknout pracovní smlouva, jaké povinnosti mají zaměstnavatelé vůči zaměstnancům a naopak, jakou má odpovědnost zaměstnavatel a jakou zaměstnanec, jestli je možné najmout zahraniční zaměstnance, odvod pojistného nebo příspěvky do fondů, mzdová problematika nebo zánik pracovního poměru – všechny tyto informace by si měl zahraniční zaměstnavatel zjistit ještě před vstupem na trh. Pokud bude mít klamavé nebo dokonce žádné informace o odvodech nebo mzdové politice státu, je možné, že budou zvýšeny jeho náklady, protože bude mít nepřesné kalkulace. Když bude mít špatné informace o pracovním právu, může ho nemile překvapit například pokuta za nedodržení zákona nebo možná ještě hůř, získá mezi potenciálními zaměstnanci špatnou pověst. (www.ec.europa.eu, 2012)

Pro ekonomické prostředí je důležité vědět, v jaké fázi hospodářského cyklu se daná ekonomika nachází. Jedná se buď o recesi, nebo expanzi. Jako příklad ekonomiky v recesi zde může posloužit řecká ekonomika, jejíž HDP je znázorněno na obrázku číslo 4. V roce 2007 měla ve Spojených státech amerických počátek světová finanční krize. Mnoho finančních institucí (pojišťovny, banky) zkrachovalo, začala se šířit celosvětová panika a americká krize se převtělila do celosvětové finanční a hospodářské krize. Následky krize některé státy nesou poměrně těžce a jejich ekonomiky zažívají nebyvalý propad. Ten se projevuje hlavně na poklesu hrubého domácího produktu (HDP). Dle definice Českého statistického úřadu je hrubý domácí produkt peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území, používá se pro stanovení výkonnosti ekonomiky. Klesající HDP může mít negativní vliv na investice. (Kalínská, Petříček, 2006; www.hospodarskakrize.eu, 2012; www.czso.cz, 18.4.2012)

Obrázek 4: Vývoj růstu HDP Řecka 1980 - 2010

Zdroj: zpravy.e15.cz, 20.3.2012

S výkonností ekonomiky, která se měří hodnotou produkce vytvořené v daném období, úzce souvisí nezaměstnanost. Pokud se výkonnost ekonomiky zvyšuje, nezaměstnanost klesá a naopak, pokud je ekonomika v recesi, nezaměstnanost se zvyšuje. Také dochází k útlumu nebo zániku některých odvětví vlivem změn v ekonomickém prostředí. Nezaměstnanost je udávána mírou nezaměstnanosti, kterou lze vypočítat jako procento nezaměstnaných z ekonomicky aktivního obyvatelstva. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo se skládá

ze zaměstnaných a nezaměstnaných. Zaměstnaný člověk je takový, který je starší 15-ti let a má zaměstnání. Nezaměstnaný pak musí být starší 15-ti let, aktivně hledat práci (registrací na úřadu práce), být schopný do práce nastoupit nejpozději do 14 dnů a nebýt zaměstnaný ani sebezaměstnaný. Míra nezaměstnanosti může být registrovaná, za nezaměstnané osoby jsou považovány pouze ty, které jsou registrované na úřadu práce. Dále se provádí Výběrové šetření pracovních sil statistickým úřadem. Zde jsou započítáni i lidé, kteří se nehlásí na úřadu práce a přesto jsou nezaměstnaní. Z těchto hodnot je pak sestavována mezinárodně srovnatelná míra nezaměstnanosti. (Pavelka, 2007; www.investujeme.cz, 18.4.2012b)

Inflace je další makroekonomický ukazatel ovlivňující ekonomické prostředí. Je to růst všeobecné cenové hladiny, kde všeobecná hladina vyjadřuje průměrnou cenovou hladinu v ekonomice. Při inflaci klesá kupní síla peněz, pokud tedy rostou ceny, pak si za stejnou sumu můžeme koupit méně. Když inflace roste, neznamená to, že rostou ceny všech statků a služeb, ale že ceny rostou v průměru. Nejčastěji se inflace měří pomocí indexu spotřebitelských cen, další metody jsou index cen výrobců a deflátor hrubého domácího produktu. Inflace existuje poptávková, na kterou má vliv monetární a fiskální politika a nákladová, kterou ovlivňuje výše mezd, ceny surovin na světových trzích nebo daňové zatížení podniků v podobě zvýšení nákladů na výrobu. Velikost inflace tak může ovlivnit náklady, které má firma na výrobu. (Pavelka, 2007; Kalínská, Petříček, 2006)

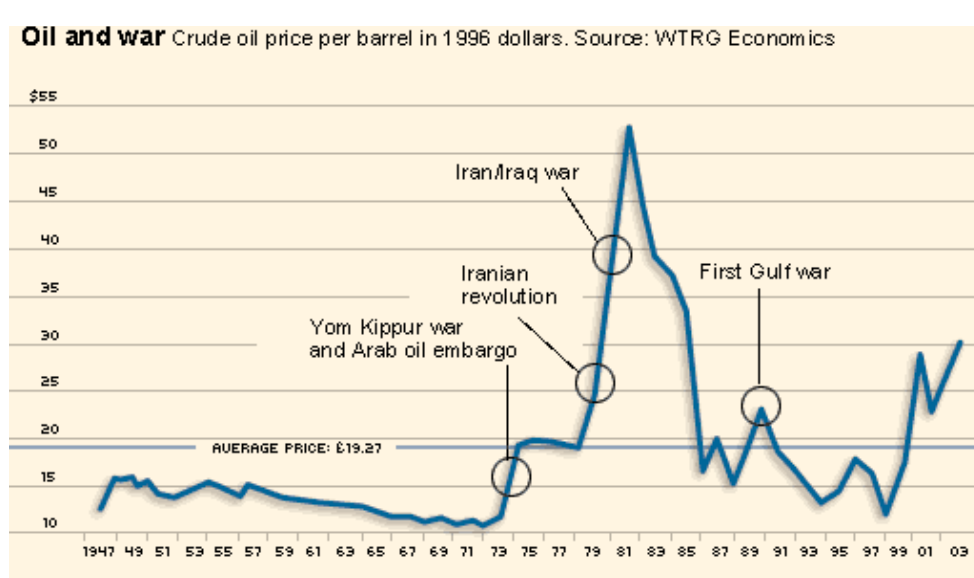
1.2.3 Přírodní prostředí

V posledních asi 30 letech se objevil nový trend spočívající ve snaze ochránit životní prostředí. Je pro podnik nezbytným okolím, poskytuje mu suroviny a přírodní zdroje, které potřebuje ke své výrobě zboží a služeb, například stromy, jejichž zpracováním se vyrábí papír, ropa pro provoz automobilů a takto lze uvádět mnoho dalších příkladů. V dnešní době se projevují především čtyři trendy a to nedostatek surovin, rostoucí ceny energií, růst znečištění životního prostředí a vládní intervence do managementu přírodních zdrojů (Kotler, 2007)

Zdroje surovin lze rozdělit na obnovitelné a neobnovitelné. Obnovitelné zdroje jsou takové, které se dají obnovit po poměrně delší době, ale nehrozí jejich vyčerpání. Takovým typickým zdrojem jsou lesy, jejich zničení je vcelku snadné, ale obnovení do původního stavu trvá desítky nebo i stovky let. Neobnovitelný zdroj, jako je například ropa nebo uhlí, se na Zemi objevují pouze v omezeném množství. Pokud se zjistí, že se tyto neobnovitelné zdroje

začínají vyčerpávat, jeho cena rapidně roste a podnik tak musí čelit nárůstu cen vstupů. Na obrázku číslo 5 je ukázka ceny ropy během několika zlomových momentů, jako například íránská revoluce, kdy hrozil nedostatek ropy. Snaha ochránit životní prostředí se projevuje hlavně v nárůstu poptávky po tzv. „zelených“ produktech, zvýšené snaze třídít a recyklovat odpad nebo ve snaze států udržovat nebo zvyšovat kvalitu životního prostředí například pomocí limitů znečištění nebo zvýšené přísnosti legislativy. (Kotler, 2007; Kotler, 2001)

Obrázek 5: Vývoj ceny ropy, 1947 – 2003

Zdroj: guardien.co.uk, 2012

1.2.4 Technologické prostředí

Technologické prostředí je tvořené jednak pozitivními objevy, mezi které patří internet, notebooky, mobilní telefony, moderní osobní a užitková vozidla, moderní medicína (umělé klouby, výzkum kmenových buněk, umělé oplodnění), pak má ovšem také negativní dopady, objevů v biochemických oborech lze snadno využít k vytvoření biologické zbraně, rostoucí počet vozidel má za následek znečišťování životního prostředí apod.

Technologické změny jsou čím dál tím rychlejší, nový objev se rychle stává starým a na jeho místo usedá objev novější a ještě převratnější než ten předešlý. Tyto změny jsou ovšem velmi nákladné a v odvětvích, které se zabývají výzkumem a vývojem (farmacie, IT, strojírenství), se investuje několik miliard dolarů ročně.

Samotný podnik je tak ovlivněn technologickým vývojem. Platební transakce jsou rychlejší, komunikace je možná prakticky ihned i mezi kontinenty a doprava například materiálu trvá většinou v řádu několika dní, dochází tak k lepší alokaci zdrojů. Technologické prostředí tak přispívá ke globalizaci mezinárodního podnikání. (Kotler, 2007; Machková, 2006)

1.2.5 Politické a legislativní prostředí

Toto prostředí je ovlivněno hlavně legislativou daného státu. Další legislativní okruhy vytváří pro 27 států Evropy Evropská unie, Spojené státy mají základní společný právní rámec pro všechny státy. Přehled v legislativě není jednoduchý, v EU podléhá podnikatel jak legislativě EU, tak jednotlivým členským státům a také místní legislativě. Tyto zákony se často překrývají a dochází k jejich neustálým změnám. Největší vliv na podnikání firem, ať domácích nebo zahraničních, uvnitř země mají zdravotní a bezpečnostní předpisy, zákoník práce, zákony upravující smluvní vztahy, zákony týkající se ochrany životního prostředí apod. Kromě jasně psaných zákonů je v obchodě také dodržován určitý sociální kodex a podnikatelská etika. (Kotler, 2007; Kalínská, Petříček, 2006)

Pro rozhodnutí zda vstoupit na daný zahraniční trh je důležité znát politickou stabilitu a typ vlády daného státu. Pokud je stát politicky stabilní, má to pozitivní vliv na začleňování státu do procesu internacionalizace. Pokud je politické prostředí nestabilní, vede to obvykle k ekonomické izolaci. Typ vlády pak hraje důležitou roli v politických rozhodnutích, která buď podporují zahraniční obchod nebo ho omezují. Čím je stát svobodnější, tím jsou nižší politická rizika pro firmy operující na mezinárodních trzích. (Kalínská, Petříček, 2006; Machková, 2006)

Do politického prostředí dále patří i mezinárodní politická situace. Pozice jednotlivých států upevňují mezinárodní dohody a smlouvy, členství v mezinárodních organizacích jako je například Světová obchodní organizace, OSN atd. nebo členství v integračních seskupeních (např. EU).

1.2.6 Sociální a kulturní prostředí

Pokud se podnik rozhodne expandovat na nový trh, je pro něj podstatné znát kulturu země, kde se rozhodl založit pobočku. Každá země má svoji kulturu a lidé tak mají jinou hierarchii

potřeb, jiné hodnoty a životní návyky nebo rozdílné vyznání. Kultura národa se projevuje také v kupním chování spotřebitelů, ve stravovacích návycích nebo v oblékání.

V mezinárodních vztazích hraje klíčovou roli jazyk. Je používán k dorozumívání a vyjadřuje do značné míry charakter dané kultury. Pro pochopení kulturních odlišností je dobré ovládat jazyk země, do které se podnik rozhodl expandovat. Nejvyšší počet rodilých mluvčích má čínština (1 090 mil.), následuje hindština (365 mil.), španělština (360 mil.) a angličtina (340 mil.). Důležitou roli v projevu hraje také neverbální komunikace. Projevy jsou v některých zemích výrazné (Itálie) a někde jsou poněkud zastřené (Velká Británie). (Kalínská, Petříček, 2006; Machková, 2006)

Podstatnou roli hraje také otevřenost společnosti. Pokud je společnost otevřená, neboli explicitní, snaží se o jasné vyjádření názorů nebo postojů, převažuje zde individualismus, vysoce se cení svoboda, osobní úspěch a osobní iniciativa, uvažování převládá racionální a pragmatické. U takových kultur je většinou poměrně snadné začít podnikat, pokud cizinec respektuje určitá pravidla, společnost ho přijme bez větších problémů. Mezi explicitní kultury patří USA, Austrálie nebo skandinávské země. Naopak uzavřené společnosti mají většinou jasně danou hierarchii, které se jedinec musí přizpůsobit. Platí to v rodině i v podnikání, tradiční role muže a ženy, princip seniority apod. Zájmy skupin jsou zde nadřazovány zájmům jedinců, lidé se vyjadřují často v náznacích a předpokládají, že cizinci jim porozumí. Je obtížné začlenit se do této kultury. Typickými představiteli uzavřené kultury je Japonsko, Čína nebo arabské státy. (Machková, 2006)

V další části práce bude pozornost věnována aspektům makroprostředí v Čínské lidové republice. Podrobněji pak bude zkoumáno ekonomické, politické a legislativní prostředí.

2 Čínská lidová republika

Čína, jeden ze 47 asijských států, má oficiální název Čínská lidová republika (ČLR), v národním jazyce zní pak název Zhonghua Renmin Gongheguo (Čung-chua žen-min kung-che-kuo). Hlavní město je Peking. Svoji rozlohou 9 596 961 km² je čtvrtý největší stát na světě. Celková délka hranic je 22 117 km se 14 sousedními státy - Afghánistán, Bhútán, Ruská federace, Mongolsko, Myanmar, Indie, Kazachstán, KLR, Kyrgyzstán, Laos, Nepál, Pákistán, Tádžikistán a Vietnam. Délka pobřeží je 14 500 km. (www.mzv.cz, 18.4.2012)

Čínská vlajka, vyobrazená na obrázku číslo 6, je obdélníkového tvaru, rudá s jednou větší žlutou hvězdou v levém horním rohu a čtyřmi menšími hvězdami, kde jeden z cípů každé menší hvězdy směřuje do středu větší hvězdy. Rudá barva zde symbolizuje revoluci, větší žlutá hvězda komunistickou stranu Číny a čtyři menší hvězdy lid Číny.

Obrázek 6: Vlajka ČLR

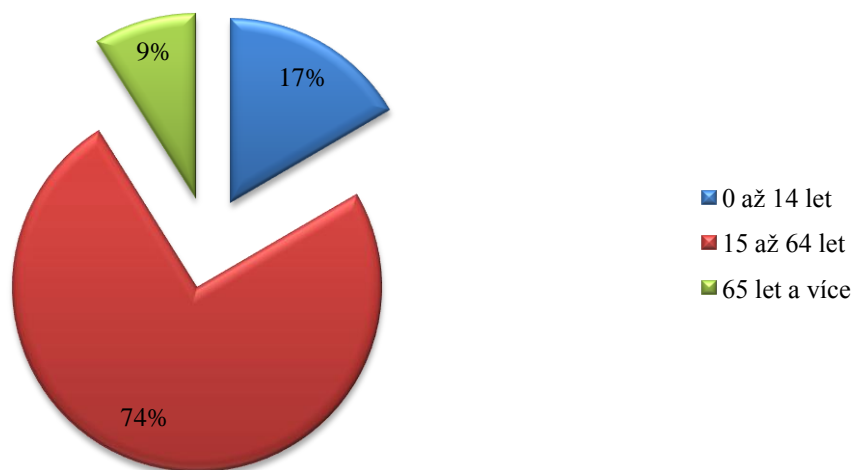
Zdroj: vlajky-státu.cz, 2012

2.1 Demografické prostředí

Celkový počet obyvatel Čínské lidové republiky je 1,341 miliard osob ke konci roku 2010. Oproti roku 2009 je to nárůst o 6,4 milionu. Meziroční nárůst od roku 2005 do roku 2010 je o 0,5%. Tato hodnota počtu obyvatel tvoří 19,23% světové populace. Hustota osídlení je 140 osob na km². Na obrázku číslo 7 je vyjádřené složení obyvatelstva podle věku ke konci roku 2010. (www.mzv.cz, 18.4.2012)

Obrázek 7: Demografické složení obyvatelstva ČLR

Demografické složení obyvatelstva

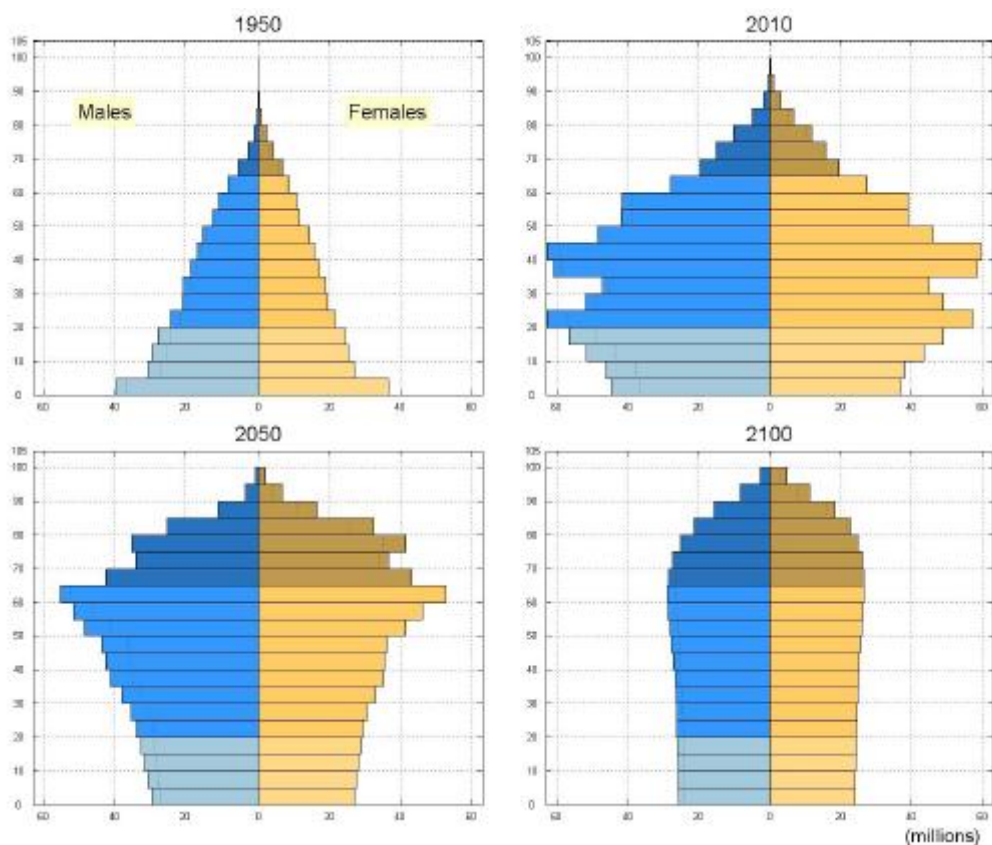

Zdroj: Vlastní zpracování, údaje z mzv.cz, 18.4.2012

Čínu obývá několik desítek národností. Mezi nejpočetnější patří Chanové, etničtí Číňané, z celkové populace jich je 91,5%. Zbýlých 8,5% tvoří ostatní národnosti, kterých je celkem 55. Patří mezi ně například Čuangové, Mandžuoové, Miaové, Mongolové nebo Tibeťané. (www.businessinfo.cz, 18.4.2012c)

S obrovským nárůstem populace, který činil přibližně jednu miliardu ve 20. století, se Čína vypořádala tzv. politikou jednoho dítěte. Toto opatření bylo zavedeno v roce 1979, platí jen pro etnické Chany a prosazováno je především ekonomickými nástroji. Rodina s jedním dítětem má lepší přístup ke zdravotnickým službám, větší možnost vyřešit svojí bytovou situaci nebo má nárok na placenou mateřskou dovolenou. Pokud má rodina více dětí, stát na ně nepřispívá nic. Důsledkem je, že čínská populace stárne. Proto bude nutné, aby se od striktní politiky jednoho dítěte upustilo nebo aby se změnila na politiku dvou dětí. Predikce vývoje věkové struktury obyvatelstva je znázorněna na obrázku číslo 8, kde jsou modře znázorněny počty mužů a žlutě počty žen. Ale i přes dodržování politiky jednoho dítěte je celková plodnost na jednu ženu 1,64 dítěte, průměrná délka života se pak pohybuje okolo 73 let. (United Nations, 2011)

Obrázek 8: Populace podle věkových skupin a pohlaví

Zdroj: World Population Prospects, The 2010 Revision, Volume II: Demographic Profiles, 2012

2.2 Politické a legislativní prostředí

Čínská lidová republika byla vyhlášena na prvním zasedání Čínského lidového politického poradního shromáždění v září 1949, kde byla také přijata první ústava, Společný program, která fungovala až do roku 1954. Současná ústava vešla v platnost v roce 1982. Vyhlášení republiky nebylo vůbec snadné, předcházely tomu tři občanské války, poslední končila právě roku 1949. Trvala od roku 1927, bojovali proti sobě Komunistická strana Číny v čele s Mao Ce-tungem, která nakonec boje vyhrála a Nacionalisté s vedením Chiamga Kai-shecka., kteří se po občanské válce přesunuli na Tchaj-wan (Čínská republika). Mao Ce-tung vedl Čínu až do své smrti v roce 1976. Tedy už od roku 1949 je ČLR komunistickým státem. (www.chinaembassy.cz, 2012)

Dle čínské ústavy všechna moc patří lidu. Ta je uplatňována Všečínským shromážděním lidových zástupců a shromážděním lidových zástupců příslušných stupňů, jejich členové jsou voleni na období pěti let a zasedají jednou ročně. Je nejvyšším orgánem státní moci, jeho moc je zákonodárná a přijímá rozhodnutí v důležitých záležitostech ohledně země. Mimo jiné volí

prezidenta, viceprezidenta nebo předsedu Ústřední vojenské komise. Současným předsedou je Li Pcheng. Dalšími státními orgány jsou prezident, státní správní orgány, mezi které patří Státní rada ČLR a místní vlády, státní vedoucí vojenský orgán – Ústřední vojenská komise, státní soudní orgány a státní orgány prokuratury jako je Nejvyšší lidová prokuratura místní lidové prokuratury různých úrovní. (www.chinaembassy.cz, 2012)

Prezident ČLR, do roku 1992 se tento post jmenoval Předseda ČLR, vyhláší zákony a zákonné předpisy, ratifikuje mezinárodní smlouvy a dohody nebo ruší účast Číny v nich, přijímá diplomatické zástupce ze zahraničí. Nyní funkci prezidenta vykonává Chu Ťin-tchao. Nejvyšší orgán výkonné moci je Státní rada. Vydává zákonná ustanovení, rozhodnutí a nařízení. Funkci předsedy Státní rady vykonává Wen Ťia-pao. (www.chinaembassy.cz, 2012; www.businessinfo.cz, 24.4.2012)

Dva roky po smrti Mao Ce-tunga, v roce 1978, byl Komunistickou stranou Číny schválen program čtyř modernizací a politika otevřených dveří. Program čtyř modernizací se týkal zemědělství, průmyslu, vědy a techniky a armády. (Cihelková, Kunešová a kol., 2006)

Současná Komunistická strana má přes 70 milionů členů. Jsou jí podřízené veškeré státní orgány, v podstatě každý významný post je obsazen členem KSC. Strana má tak pod dohledem veškeré dění ve státě, může kontrolovat import i export, vybírá, co se obyvatelé dozvědí z médií, lze tedy mluvit o cenzuře, nebo dokonce ovlivňuje i narození dětí vlivem politiky jednoho dítěte. (Zikánová, 2009)

Čína je jadernou mocností. I tak ale není členem žádného vojenského uskupení nebo aliance. Také nepatří do MMF nebo mezi země G8. Snaží se být partnerem pro členy skupiny ASEAN. To je potvrzeno smlouvou o zóně volného obchodu z roku 2001 právě mezi ČLR a ASEAN. Vrcholem vyjednávání ČLR s EU je každoroční summit. Čína je členem mnoha organizací a uskupení. Lze jmenovat například APEC (1991), ESCAP (1947), Interpol (1923), OSN (1945), UNESCO (1946) nebo WTO (2001). (Zikánová, 2009; www.unescap.org, 2012; www.interpol.int, 2012; www.un.org, 2012; www.erc.unesco.org, 2012; www.businessinfo.cz, 18.4.2012b)

Pokud se obyvatel České republiky rozhodne vycestovat do Číny, platí zde oboustranná vízová povinnost. V ČR si lze o vízum zažádat na Velvyslanectví ČLR v ČR. Platnost víza je obvykle 3 měsíce a cena se pohybuje od 50 do 150 EUR podle množství vstupů do ČLR a podle délky platnosti. (www.mzv.cz, 27.4.2012)

2.3 Ekonomické prostředí

Ekonomické prostředí v ČLR doznává od jejího vzniku mnohých změn. Je ovlivněno vývojem ekonomiky, vstupem do mezinárodních uskupení a organizací a uvolňováním mezinárodního obchodu.

2.3.1 Zahraněněobchodní politika

Následující podkapitola byla zpracována převážně z internetového zdroje Businessinfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export.

Zlomovým momentem pro zahraniční obchod byl vstup Číny do Světové obchodní organizace v roce 2001. Bylo tak umožněno všem subjektům v ČLR obchodovat se zahraničím. Zásadním zákonem pro zahraniční obchod je Zákon o zahraničním obchodě. Vznikl v roce 1994, v roce 2004 byl změněn, uvedl do souladu principy provádění zahraničního obchodu s požadavky Světové obchodní organizace. Systém je tak transparentnější, regulace zahraniční obchodu se uvolnila. Řídícím orgánem se v roce 2003 stalo Ministerstvo obchodu. V posledních několika letech dochází k obrovskému nárůstu zahraničních investic do Číny, především do zpracovatelského a výrobního sektoru. Je to způsobeno devalvací juanu a liberalizací obchodu.

V tabulce číslo 1 je vyjádřen export a import Číny. Je jasně vidět, že objem zahraničních investic poměrně stabilně narůstá, jen v roce 2009 import poklesl vlivem světové hospodářské krize. ČLR se snaží nebýt závislá na importu, proto přikládá velký význam transferů technologií a reguluje příliv zahraničních investic.

Tabulka 1: Vývoj zahraničního obchodu ČLR v mil. USD

Rok	Export	Import	Saldo
2011	1 898 600	1 743 500	155 100
2010	1 577 930	1 394 830	183 100
2009	1 201 700	1 005 600	196 100
2008	1 428 500	1 133 100	295 400
2007	1 218 015	955 818	262 196

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z businessinfo.cz, 11.4.2012

Celkový podíl Číny na světovém obchodu v roce 2010 byl 10%, v roce 1999 to byly jen 3%. V roce 2011 nejvíce vzrostly vývozy do Latinské Ameriky o 32,6%, nejvyšší dovoz byl Středního východu, který vzrostl o 51,6%.

Největším odběratelem i dodavatelem Číny je Evropská unie. Další exportéři a importéři jsou vyjmenováni v následujících tabulkách číslo 2 a 3.

Tabulka 2: Největší odběratelé čínského zboží (rok 2011, mld. USD)

Země	Vývoz z ČLR	Nárůst v %
Evropská unie	356	+ 14,4
USA	324,5	+ 14,5
Hongkong	268	+ 22,8
ASEAN	170,1	+ 23,1
Japonsko	148,3	+ 22,5

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z businessinfo.cz, 11.4.2012

Tabulka 3: Největší dodavatelé do ČLR (rok 2011, mil. USD)

Země	Dovoz z ČLR	Nárůst v %
Evropská unie	211,2	+25,4
Japonsko	194,6	194,6
ASEAN	192,8	+24,6
Korejská republika	162,7	+17,6
Tchaj-wan	124,9	+7,9
USA	122,2	+19,6

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z businessinfo.cz, 11.4.2012

Pokud bude firma chtít dovážet do Číny, musí mít při vstupu na její území zboží konosament, fakturu, nákladní list, obchodní smlouvu, certifikát k importní kvótě pokud se uplatňuje, certifikát China Compulsory Certification pokud je uplatňován, dovozní licenci pokud je uplatňována, pojistku a celní deklaraci. Zboží musí projít i hygienickou inspekcí.

Za celní předpisy odpovídá Všeobecná celní správa, Ministerstvo obchodu, Komise pro celní tarify Státní rady, která nastavuje vývozní a dovozní tarify a Státní správa pro kontrolu kvality, inspekci a karanténu. Všeobecná celní správa kontroluje vývoz a dovoz zboží, vybírá cla a poplatky nebo bojuje proti pašování. Ministerstvo obchodu odpovídá za agendu WTO a Státní správa pro kontrolu kvality, inspekci a karanténu dohlíží mimo jiné na dodržování technických standardů zboží jak pro import, tak pro export. Pro snadnější orientaci v celním režimu vydala Všeobecná celní správa ČLR publikaci Oficiální celní průvodce. Celní poplatky lze rozdělit na všeobecné a smluvní. Všeobecné poplatky jsou uplatňovány na zboží, které pochází ze zemí, s nimiž nemá ČLR celní náležitosti upravené smluvně. Celní poplatky spolu s DPH, která je 17%, nebo 13% snižená na některé zemědělské výrobky, vybírá Generální správa cel. V roce 2011 činí průměrné dovozní clo u zemědělských výrobků 15,2%, u průmyslových výrobků 8,95%, u osobních aut 25% nebo u elektronických výrobků 9,1%. Bez cla je možné dovézt zboží určené pro prezentaci na výstavách nebo veletrzích, nebo pokud zboží slouží jako vzorek pro obchodní jednání. Toto zboží ale musí být do 3 měsíců vyvezeno zpět.

Protože se Čína snaží nebýt závislá importu z ostatních států, její zahraniční politika je spíše protekcionistická, funguje zde mnoho netarifních opatření, jako jsou kvóty, dovozní licence nebo inspekční osvědčení. Kvóty se v Číně mění dle potřeby ekonomiky. Pro rok 2012 jsou stanoveny pro zemědělské produkty a pro hnojiva obsahující fosfáty a fosfor nebo pro močovinu. Licence pak platí pro chemické produkty, látky poškozující ozonovou vrstvu nebo u nebezpečných odpadů.

Zákaz dovození platí například u zbraní, munice, výbušnin, cenných papírů, tiskovin, magnetických médií, jedů, drog, jídla, léků a také u čínské měny. Také je prováděna kontrola vývozu. Je zakázáno vyvážet platinu, umělecká díla, a nebo položky, které je zakázáno vyvážet na základě mezinárodních smluv. U některých položek je dokonce zavedeno exportní clo až ve výši 25% nebo vývozní kvóta. Při vývozu musí být součástí transportu celní prohlášení, vývozní povolení pokud je uplatňováno a inspekční osvědčení pokud je uplatňováno.

I přesto, že Čína vstoupila do WTO, stále si chrání svůj domácí trh. Vyžaduje různé nové certifikace o nezávadnosti výrobků, kdy tento proces může trvat poměrně dlouho a pro importující firmu to často znamená odkrytí svého know-how. Vyžaduje nové podmínky vstupu na trh nebo zesílila využívání prostředků v oblasti antidumping. Z těchto informací lze tedy usoudit, že zahraničněobchodní politika země je napovrch liberálnější, pokud ale k importu dojde, zahraniční firma narazí na řadu protekcionistických opatření.

2.3.2 Formy zahraničních investic v Číně

V zájmu zpřístupnění čínské ekonomiky světu, došlo k vytvoření relativně uceleného právního systému k realizaci zahraničních investic. V Číně jsou obvyklé tři druhy využívání zahraničního kapitálu. První jsou přímé investice, zahrnující čínsko-zahraníční joint venture, čínsko-zahraníční kooperativní joint venture, podniky financované ze zahraničí, akciové společnosti se zahraničními investicemi a čínsko-zahraníční kooperativní podnikání. Dalším druhem jsou kapitálové půjčky. Mezi ně patří půjčky zahraničních vlád, půjčky mezinárodních finančních organizací, půjčky komerčních bank, exportní úvěry, emise zahraničních obligací. Poslední druh jsou další způsoby investic: emise zahraničních akcií, mezinárodní pronájmy, kompenzační obchody, výroba, montáže. Pro Čínu jsou specifické čínsko-zahraníční joint venture, čínsko-zahraníční kooperativní joint venture, podniky

investované ze zahraničí, společnost s ručením omezeným investovaná ze zahraničí, investiční společnost a investice BOT. (Velvyslanectví ČLR v ČR, 2005)

Následující informace o formách zahraničních investic jsou čerpány z údajů Velvyslanectví Čínské lidové republiky v České republice z roku 2005.

Čínsko-zahraniční joint venture

Jedná se o společnost s ručením omezeným, kterou v Číně zakládá zahraniční společnost, obchodní nebo jiná hospodářská organizace nebo jiný cizí státní příslušník spolu s čínskou společností, obchodním nebo jiným hospodářským podnikem či podnikatelem. Charakteristické pro tento typ joint venture je, že se všechny zúčastněné strany podílí na investicích, operacích, rizicích, ziscích i ztrátách. Poměr investic je počítán ve stejné měně bez ohledu na to, v jaké formě jsou vloženy prostředky. Podíl zahraničních investorů v této joint venture by ale neměl být nižší než 25% registrovaného kapitálu. Nejvyšší řídicí orgán je správní rada.

Při založení je nutné předložit postupně studii realizovatelnosti projektu, návrh kontraktu, pravidla fungování podniku, žádost o schválení podnikového řádu, žádost o vydání schvalovacího dokladu a žádost o udělení podnikové licence. Studie realizovatelnosti projektu obsahuje rozbor situace na trhu, rozsah finančních nároků, předpoklad potřebných technologií, surovin a zařízení, ekonomickou návratnost vložených prostředků nebo nároky na infrastrukturu. Po obdržení schvalovacího podnikového osvědčení se společnost registruje na příslušných správních orgánech a je vydáno oprávnění ke konkrétní činnosti – podniková licence. Datum vydání podnikové licence je zároveň datem ustanovení společnosti. Dojde k registraci na odborech pro daňové záležitosti, směnu zahraničních finančních prostředků, práce, cel a financí.

Čínsko-zahraniční kooperativní joint venture

Jiný název pro kooperativní joint venture je také smluvní joint venture. Od zahraniční joint venture se liší hlavně tím, že investice žádné strany nejsou vyčíslovány ve finančních prostředcích. To znamená, že se podle objemu investic nestanoví investiční podíly a tím pádem není touto cestou ani stanovován podíl na zisku. Výše investovaného kapitálu,

individuální příspěvky ke spolupráci, rozdělení zisku nebo ztráty z podnikání, způsob řízení apod. jsou stanoveny při uzavírání a podpisu smlouvy.

Poskytnuté prostředky mohou být ve formě financí, hmotných statků, práv na používání půdy, patentových průmyslových práv, nepatentovaných technik a jiných vlastnických práv. Bývá obvyklé, že zahraniční investor poskytne technologie a technické zařízení, čínská strana pak vloží pozemky, tovární objekty a někdy i část peněžních prostředků. Založení kooperativní joint venture je obdobné jako u zahraniční joint venture.

Kooperativní joint venture může být právnickou osobou (společnost s ručením omezeným) nebo ekonomickou jednotkou, která ale není právnickou osobou. Žádná ze zúčastněných osob nemůže jednat bez vědomí ostatních, u všech rozhodnutí je nutná spoluúčast všech. Pokud bude joint venture právnickou osobou, hlavní řídicí orgán bude správní rada. Když bude ekonomickou jednotkou, vytváří se společná řídicí komise, vytvořená z představitelů všech zúčastněných stran.

Podniky investované ze zahraničí

Tyto podniky jsou plně ve vlastnictví cizinců, založené na území Číny zahraničními společnostmi, podniky nebo jinými ekonomickými organizacemi či jednotlivci. Veškerý základní kapitál tak pochází od zahraničních subjektů. Obvyklá je forma společnosti s ručením omezeným, při podpisu smlouvy může být ale stanovená i jiná forma. Tato forma je velmi podobná české společnosti s ručením omezením, je tedy potřebný určitý základní kapitál, složený ještě před samotným vznikem společnosti. Výše základního kapitálu se odvíjí od předmětu podnikání, ale v současnosti se pohybuje od 100 000 až 500 000 RMB, před vznikem společnosti musí být splaceno alespoň 20%, zbytek je možný doplatit během dvou let fungování. K založení podniku je nutné mít vypracovaný podnikatelský záměr, žádost o založení podniku, seznam členů představenstva, výpis z domácího obchodního rejstříku, seznam věcí, které bude nutné dovézt pro potřeby podniku, potvrzení příslušné místní vlády o umístění podniku a některé regiony vyžadují také studii dopadu na životní prostředí. Všechny tyto doklady se podávají ministerstvu obchodu, které se musí rozhodnout do 90 dní. Vedou nezávislé podnikové účetnictví, majitelé sami rozhodují o zaměstnancích, vybavení podniku, vnitropodnikových pravidlech, obchodování nebo financování. Pokud chce zahraniční investor zřídit v Číně takovýto podnik, musí být prospěšný čínské ekonomice a podporovat její rozvoj. (www.businessinfo.cz, 26.4.2012)

Založení tohoto podniku je poměrně obtížné hlavně kvůli byrokratickým překážkám. Problém ve schvalování může nastat, když není před vznikem splacen celý základní kapitál i když dle zákonů splacen být nemusí. Další komplikace nastává, pokud se v analýzách ukáže, že by podnik potřeboval vyšší základní kapitál, než jaký navrhuje. (www.businessinfo.cz, 26.4.2012)

Společnost s ručením omezeným investovaná ze zahraničí

Tato společnost je právním subjektem, vytvořeným v souladu se Zákonem ČLR o obchodních společnostech. Základní kapitál společnosti je rozdělen do akcií s určitou jmenovitou hodnotou. Akcionář má zodpovědnost za společnost do výše upsaných akcií, kde společnost odpovídá za svoji ztrátu celým svým majetkem. Majiteli akcií mohou být jak zahraniční tak čínští investoři, přičemž podíl zahraničních investorů by neměl být nižší než 25% z celkového registrovaného základního kapitálu společnosti.

Investiční společnost

Tato společnost se zabývá přímými zahraničními investicemi. Může být tvořena buď čistě ze zahraničního kapitálu, nebo ze společných zahraničních a čínských finančních prostředků. Forma společnosti je opět společnost s ručením omezeným. Zahraniční investor, který vytváří v Číně investiční společnost, by měl mít dostatečně velký kapitál, obvyklé je, že vykazuje více než 10 zahraničním kapitálem financovaných podniků, ve kterých má minimální podíl velikost 30 milionů USD. Hlavní účel existence investiční společnosti je podněcování dalších investičních aktivit mnohonárodních korporací.

Investice BOT

BOT je zde zkratka anglického Build – Operate – Transfer, česky Výstavba – Správa – Předání. Jedná se o kontrakt uzavíraný čínskou vládou s určitou soukromou projektovou společností. Projektová společnost znamená v Číně podnik financovaný ze zahraničí. Projektová společnost nese odpovědnost za financování, výstavbu, údržbu a předání určitého projektu. Je stanovena smluvní doba, obvykle 15 až 20 let, kdy je projektová společnost držitelem operačních práv na využívání projektu, hradí finanční náklady a realizuje zisk.

Po skončení smluvené doby předá projektová společnost projekt hostitelské zemi bez dalších doplatků.

V tabulce číslo 4 jsou vyčísleny podíly konkrétních forem přímých zahraničních investic.

Tabulka 4: Struktura forem přímých zahraničních investic do konce roku 2001

Forma investic	Výše podílu
Celkem	100%
Joint venture	44,66%
Koop. joint venture	19,67%
Plně zahr. invest. podniky	33,88%
Kooperativní podniky	1,79%

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z Velvyslanectví ČLR v ČR z 2005, 2012

2.3.3 Daňový systém

Počátky jednotného daňového systému se datuje do roku 1949, kdy byl přijat dokument Nezbytné principy pro implementaci národní daňové politiky. Došlo ke sjednocení daní a daňových sazeb, metody výběru daně a orgány daňové správy. Od roku 1994 dochází k reformám v oblasti daní. Nastala snaha o sjednocení daňového práva, zjednodušit daňový systém. Daň z přidané hodnoty (DPH) se začala vybírat i ve velkoobchodě a maloobchodě. Daň z obratu se začala nově vybírat z cigaret, alkoholu, kosmetiky, automobilů nebo pohonných hmot. V rámci zjednodušení daňového systému došlo ke sjednocení daně z osobních příjmů, regulační daně z osobních příjmů a daně z příjmů městských osob samostatně výdělečně činných pod jednu daň z osobních příjmů. (Zikánová, 2009; www.businessinfo.cz, 25.4.2012)

V dnešní době lze daně v ČLR zařadit do následujících skupin:

1. „Daně z obratu - daň z přidané hodnoty, akcízy a obchodní daň.
2. Daně z příjmů - daně z příjmů podniků (zahrnující domácí společnosti, státní společnosti, kolektivně vlastněné společnosti, soukromé společnosti a akciové

společnosti), daň z příjmů společností se zahraniční účastí a zahraničních společností a daň z osobních příjmů.

3. Daně z přírodních zdrojů - daň z přírodních zdrojů a daň z užívání městské půdy.
4. Speciální daně - daně k údržbě a opravě města, daň za užití zemědělské půdy, regulační daň a daň ze zhodnocení pozemků.
5. Daně z majetku - daň ze staveb, daň z městských nemovitostí a daň dědická.
6. Daně za užití - daň z užití automobilů, daň za udělení registrační značky, daň z obchodu s cennými papíry atd.
7. Zemědělské daně - zemědělská daň a daň ze zvířat.
8. Cla.“ (www.danarionline.cz, 18.4.2012)

Daň z příjmu právnických osob je lineární, v roce 2009 byla sazba 25%. Daň z příjmu fyzických osob je degresivní a opět v roce 2009 byla sazba až 45%. Zdaňovacím obdobím je v Číně kalendářní rok, záloha na daň se pak odvádí buď čtvrtletně nebo měsíčně vždy k 15. dni následujícího měsíce. Daňové přiznání se podává do čtyř měsíců po skončení zdaňovacího období. (Zikánová, 2009; www.danarionline.cz, 18.4.2012)

2.3.4 Kurzová politika

Oficiální měnou Čínské lidové republiky je renminbi, jeho jednotkou je čínský juan (CNY). 1 juan se dělí na 10 jiao a dále na 100 fen. K 29. březnu 2012 dle České národní banky je kurz 2,961 CZK za 1 CNY. Pokud chceme v Číně platit, je uznávána pouze místní měna. Ve směnárnách je směna hlavních světových měn, jako je dolar, euro apod., většinou bezproblémová. (www.cnb.cz; www.businessinfo.cz, 18.4.2012c)

Vývoj kurzové politiky byl složitý. Od roku 1949, kdy vznikla ČLR a k moci se dostala komunistická strana, docházelo k nadhodnocování měny, dovoz i vývoz byl přímo kontrolován. V roce 1950 tak bylo na Čínu uvaleno embargo západními státy, které jí umožňovalo obchodovat pouze se Sovětským svazem. Kurz juanu k dolaru byl pevně fixovaný. Od konce roku 1978, kdy byla schválena tzv. politika otevřených dveří, postupně docházelo k přeměně fixního měnového kurzu k tržnímu kurzu s řízenou pohyblivostí. Renminbi byl však dlouhodobě podhodnocený, Čína se tak dostávala pod tlak od svých zahraničních obchodních partnerů. Reagovala na to v roce 2005, kdy Čínská lidová banka

oznámila, že ruší fixaci na americký dolar a přechází na již zmiňovaný systém s řízenou pohyblivostí založený na nabídce a poptávce měny. Kurz k dolaru byl skokově upraven na 8,1 RMB/USD z původních 8,2765 RMB/USD. V roce 2008, kdy se poprvé objevily zmínky o světové hospodářské krizi, čínská vláda opět zafixovala kurz k dolaru, který se pohyboval okolo hodnoty 6,8 RMB/USD i když oficiálně zůstává u tržního kurzu. Je tím tedy zajištěno, že nebude docházet k případnému zhodnocování nebo znehodnocování. (www.chineseculture.about.com, 2012; www.pbc.gov.cn, 2012; www.chinability.com, 2012)

V současné době je čínský juan dle Mezinárodního měnového fondu (MMF) podhodnocen o 3 až 23%. Podhodnocená měna zvyšuje konkurenceschopnost země, její zboží a služby jsou levnější než v jiných státech. Pokud tedy stát exportuje, jeho zboží je levnější než ve státě, do kterého dováží v případě, že nepoužívá tarifní nebo netarifní nástroje zahraničněobchodní politiky. Když se podnikatel rozhodne exportovat do státu s podhodnocenou měnou, není to pro něj příliš výnosné, protože domácí výrobky jsou levnější než dovážené, tudíž nebude mít vyšší odbyt než domácí výrobce. Vyšší kurz renminbi by tedy podpořil export do Číny. Jestliže se ale podnik rozhodne pro snížení nákladů na výrobu, je pro něj stát s podhodnocenou měnou ta pravá volba. Celkově je většina vstupů levnějších než v „mateřském“ státě. Zde by posílení měny vedlo k odchodu zahraničních výrobců. I přesto MMF doporučuje ČLR posílit měnu, bude tak lépe bojovat s inflací a s rostoucí cenou realit. (www.ceskatelevize.cz, 15.4.2012; www.investujeme.cz, 18.4.2012a)

2.3.5 Pracovní právo

Pracovní právo je v Číně upraveno ústavou, národními právními předpisy a nařízeními, místními směrnici a soudními výklady. Pokud na čínský trh vstoupí zahraniční firma, může přijmout jiného státního příslušníka, pouze pokud na trhu není dostatek kvalifikovaných Číňanů. Když ale k této situaci dojde, cizí státní příslušník potřebuje pracovní povolení, pracovní vízum, povolení k pobytu a potvrzení o zaměstnání. (www.danarionline.cz, 6.4.2012; www.cinsky.cz, 2012)

Vznik odborů je podporován u zahraničních investorů, ale neexistuje žádný zákon nebo jiná právní úprava, která by k tomu investory zavazovala. Zástupci v odborech mají možnost účastnit se jednání představenstva, nemají ale hlasovací právo. (www.danarionline.cz, 6.4.2012; www.cinsky.cz, 2012)

Od zaměstnavatelů se požaduje uzavřít se zaměstnanci písemnou pracovní smlouvu, která musí být od zahraničního investora předložena do 30 dnů od podpisu pracovnímu úřadu. Součástí pracovní smlouvy musí být doba, na kterou je smlouva uzavírána, popis pracovní činnosti, odměna, obsahovat pak může zkušební dobu, která je až 6 měsíců nebo zákaz zaměstnanci vypovědět smlouvu po určitou dobu. Pokud je pracovní smlouva uzavírána pouze na částečný úvazek není nutná písemná forma, postačuje ústní. Pokud se zaměstnavatel rozhodne dát zaměstnanci výpověď, bývá zvykem, nikoli pravidlem, dát mu ji alespoň 30 dní před jeho propuštěním. Důvody k propuštění musí být oprávněné, například dlouhá doba nepřítomnosti v zaměstnání ze zdravotních důvodů (6 měsíců) nebo neuspokojivé pracovní výsledky. Pokud dojde k hromadnému propouštění, musí být postup konzultován s odbory. Odstupné se musí platit každému propuštěnému zaměstnanci a většinou platí, že za každý odpracovaný rok dostane jeden měsíční plat až do maximální výše 12 měsíčních platů. (www.danarionline.cz, 6.4.2012; www.cinsky.cz, 2012)

Pracovní doba je stanovena na 40 hodin za pracovní týden. Za pracovní týden je považována doba od pondělí do pátku. Přesčasý nesmí celkově překročit 36 hodin měsíčně, musí být proplaceny a zaměstnanec s nimi musí souhlasit. Někdy musí možnost přesčasů zaměstnavatel konzultovat s odbory. Po několika reformách systému sociálního zabezpečení došlo ke sjednocení systému a zaměstnavatelé, i ti zahraniční, musí přispívat do důchodového fondu, zdravotního fondu, fondu nezaměstnanosti, fondu pracovních úrazů, fondu dávek v mateřství a do fondu bydlení. (www.danarionline.cz, 6.4.2012; www.cinsky.cz, 2012)

V následující tabulce číslo 5 jsou vypsány minimální mzdy v několika velkých městech Číny v roce 2000 a pro srovnání i v roce 1995. Minimální mzdy si stanovuje každá provincie sama. (www.cinsky.cz, 2012)

Tabulka 5: Minimální mzdy v čínských městech

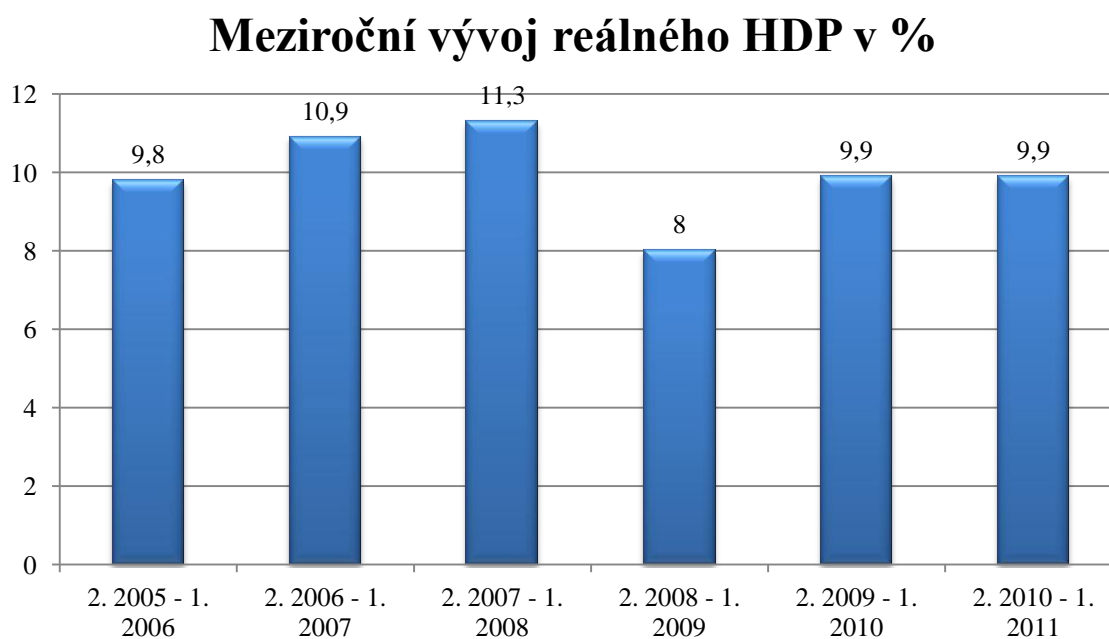
	Minimální mzda (1995) v juanech	Minimální mzda (2000) v juanech
Peking	210/240	412
Tianjin	210	350
Shanghai	220/270	446
Guangzhou (Canton)	320	450
Shenzen	300	547
Chongqing	nezveřejněno	290

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z chinaperspectives.revues.org, 2012

2.3.6 Makroekonomické ukazatele

HDP Číny roste každý rok přibližně o 10% a každé desetiletí se HDP zdvojnásobí. Na následujícím obrázku číslo 9 je znázorněna meziroční změna reálného HDP od února roku 2005 do ledna roku 2011.

Obrázek 9: Meziroční vývoj reálného HDP Číny v %

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z euroekonom.cz, 18.4.2012

I přes tento obrovský růst ČLR stále zaostává a ve velikosti HDP na obyvatele patří k rozvojovým zemím. V roce 2009 byla na 104. místě s celkovými 3 185 USD na hlavu. Pro srovnání obyvatelé USA jsou asi třicetkrát bohatší. Aby Čína dohnala západní svět, musel by její hrubý domácí produkt růst stabilním tempem minimálně 7% ročně po dlouhých 60 let za předpokladu, že roční růst HDP západních ekonomik by se pohyboval od 2 do 4%. Na složení HDP se podílí výdaje domácností, vládní výdaje, investice firem a saldo zahraničního obchodu. Jejich procentuální podíl na HDP je znázorněn v tabulce číslo 6. V roce 2012 analytici očekávají růst čínského HDP přibližně mezi 8,1% až 8,4%, čínská vláda plánuje růst ve výši 7,5%. Z uvedených dat je jasné, že čínská ekonomika začíná zpomalovat. (www.blisty.cz, 18.4.2012; www.euroekonom.cz, 19.4.2012; www.businessinfo.cz, 18.4.2012a)

Tabulka 6: Podíly výdajů, investic a salda na HDP Číny

	Podíl na HDP
Výdaje domácností	Necelých 40%
Vládní výdaje	Přibližně 10%
Investice firem	Téměř 50%
Saldo zahraničního obchodu	+ 4%

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z proinvestory.cz; 2012

Na konci roku 2011 byla míra nezaměstnanosti v ČLR na hodnotě 4,1% v městských zónách. Průměrná míra nezaměstnanosti od roku 2002 do roku 2010 je 4,15%. Nejvyšší hodnotu 4,3% dosáhla v prosinci 2003, nejnižší pak v září 2002, hodnotu měla 3,9%. Cílem vlády je držet nezaměstnanost stabilně pod 5% od roku 2011 do roku 2015 a v tomto období chce také vytvořit 85 milionů pracovních míst. Z toho by bylo 45 milionů ve městech a 40 milionů na venkově. Souvisí to také s předpokládaným nárůstem vysokoškolských absolventů, kterých se v roce 2012 očekává 6,8 milion, což je o 200 tisíc víc než loňský rok. Tyto cíle jsou součástí již dvanácté pětiletky v Číně. Míra nezaměstnanosti je znázorněna na obrázku číslo 10. (www.tradingeconomics.com, 18.4.2012a; www.china.org.cn, 2012)

Obrázek 10: Nezaměstnanost v Číně v %

Zdroj: indexmundi.com, 2012

Inflace je v Číně na poměrně vysoké úrovni. Historického maxima dosáhla v říjnu roku 1994, kdy byla míra inflace 27,7%, naopak nejnižší byla v březnu 1999, dosahovala – 2,2%. Vývoj míry inflace od roku 2007 do roku 2011 je uveden v tabulce číslo 7.

Tabulka 7: Vývoj míry inflace na bázi indexu spotřebitelských cen v Číně

	2007	2008	2009	2010	2011
Míra inflace na bázi indexu spotřebitelských cen	4,8 %	5,9 %	-0,7 %	3,2 %	5,4 %

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z businessinfo.cz, 18.4.2012a

V březnu 2012 byla míra inflace 3,6%. Vzrostla tak oproti únoru o 0,4%. Ceny tedy aktuálně klesají. Největší podíl na vyšší míře inflace mají vysoké ceny potravin. Pokud se růst HDP Číny udrží okolo 8%, neměl by být problém udržet míru inflace stabilně okolo 4%. Tato míra by neměla způsobovat větší makroekonomické ani sociální potíže. Pro snížení míry inflace by bylo vhodné posílit domácí měnu, tomu se ale čínská vláda brání, protože výrobky by ztratily svoji nynější konkurenceschopnost, jak bylo již zmíněno výše. (www.tradingeconomics.com, 18.4.2012a; www.businessinfo.cz, 18.4.2012a; www.rozhlas.cz, 2012)

2.4 Přírodní prostředí

Pokud se nějaký stát rozvíjí tak rychle jako právě Čína, jsou nevyhnutelné důsledky v podobě znečištění životního prostředí. Je druhým největším znečišťovatelem vzduchu oxidem uhličitým na světě. Dle údajů z roku 1998 se šestnáct ze dvaceti nejznečištěnějších měst nachází právě v ČLR. (www.velkaepocha.sk, 2012)

Pro ochranu životního prostředí se vytvořil v roce 1988 Státní úřad pro ochranu životního prostředí, nyní je přejmenován na Generální úřad státu pro ochranu životního prostředí. V letech 1996 až 2000 bylo na zlepšení životního prostředí vynaloženo okolo 360 miliard yuanů. (www.czech.cri.cn, 7.4.2012)

Čína je závislá na exportu svých výrobků, snaží se, aby byla jejich cena co nejnižší například již výše zmíněnou podhodnocenou měnou. Případná ekologická daň, která by financovala zlepšení a ochranu životního prostředí, by zvýšila cenu exportovaného zboží.

2.5 Technologické prostředí

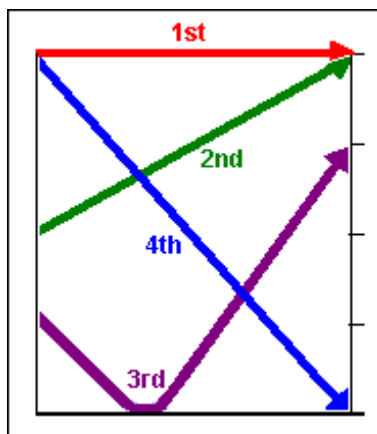
Již v roce 1978, kdy byl v Číně schválen program čtyř modernizací, započala snaha o umožnění přílivu zahraničních technologií a know-how. Musely tak být zajištěny podmínky pro rychlou adaptaci domácích podniků na světové konkurenční prostředí. Nové technologie se do Číny dostávají spolu se zahraničními investicemi. (Cihelková, Kunešová a kol., 2006)

Nejdůležitějším zdrojem informací se v posledních letech stal internet. V roce 2010 bylo po světě více než 2 miliardy uživatelů. Samotná Čína měla na konci roku 500 milionů uživatelů. Mladí lidé, lidé bydlící ve městech a s vysokým vzděláním mají pak připojení k internetu z 90% na konci roku 2011. V roce 2011 se také stal velmi oblíbený tzv. mikroblog. Čínská vláda tento trend vnímá jako hrozbu, protože zde může uživatel do jisté míry svobodně vyjadřovat vlastní názor nebo plánovat shromáždění, která jsou dle vládnoucí strany nezákonná. Snaží se tak o zpřísnění pravidel při používání internetu. Jedním z těchto omezení je, že každý mikroblog musí být registrován na pravé jméno jeho tvůrce. Tato registrace je povinná hlavně pro uživatele mikroblogu Weibo – obdoba Twitteru, na území Pekingu. Je ale téměř jisté, že se přísná politika kontroly blogů rozšíří na celé území Číny. Již dnes jsou sociální sítě Facebook a Twitter zablokovány. I přes tyto obtíže v Číně roste počet nákupů přes internet, v roce 2001 jich bylo 194 milionů, od té doby nastal přibližně 50% roční růst. (www.czech.cri.cn, 18.4.2012b; www.ceskatelevize.cz, 18.4.2012)

2.6 Sociální a kulturní prostředí

Úředním jazykem v Čínské lidové republice, na Tchaj-wanu a v Singapuru je čínština. Je také jedním ze šesti úředních jazyků OSN. Čínština neexistuje jako jeden jazyk ale je to celá jazyková skupina. Tato skupina je někdy nazývána sinickými jazyky, které se dále rozpadají na skupiny čínských dialektů, kterých je podle Yuan Jiahua sedm. Největší rozdíl jednotlivých dialektů je ve fonetické podobě jednotlivých slov, nejmenší jsou rozdíly v gramatice. Nejmenší a základní jazykovou jednotkou je slabika. Lze zapsat a má svůj vlastní význam. Pro výslovnost je důležitý také tón, kterým se slabika vyslovuje, udává jí pokaždé jiný význam. V čínštině jsou čtyři druhy tónů, na obrázku číslo 11 jsou znázorněné.

Obrázek 11: Typy tónů

Zdroj: www.cernilovsky.cz, 2012

1. „rovný vysoký – když něco sami zaviníte, například přijedete na chalupu, zjistíte však, že jste si zapomněli klíče a zvoláte „neee“ vysokým rovným tónem
2. mírně stoupavý – pokud je výsledek jiný než očekávaný, vyslovíme „ne?“ se stoupavým průběhem
3. nejdříve mírně klesající a poté stoupavý – pokud reagujeme výhružně na to, že někdo nám odmlouvá a odmítá splnit náš požadavek, pak řekneme „ne?!“ vyslovené nejprve poklesem a posléze strmým vzestupem
4. prudce klesající – rázné a odmítavé odseknutí: „ne!“ “ (www.cernilovsky.cz, 2012)

Pokud se chce cizinec začít učit čínsky, je pro něj nejlepší volbou standardní čínština nebo také jinak – mandarínština, i když tento název je nepřesný. V běžné řeči se příliš nepoužívá, je

jazykem spíše oficiálních sdělovacích prostředků a kulturních akcí. (www.cinstina.345.cz, 2012; www.blisty.cz, 19.4.2012; www.cernilovsky.cz, 2012)

Čína je nejlidnatější stát světa, a proto je logické, že se zde bude vyskytovat velké množství náboženství. Nejrozšířenější je buddhismus, který byl do Číny přenesen už asi v prvním století našeho letopočtu. Následuje taoismus, původní náboženství Číny, islám, katolictví a nejmladší v Číně je křesťanství. (www.czech.cri.cn, 18.4.2012a; www.mzv.cz, 18.4.2012)

Otevřenost společnosti je velmi diskutabilní. Dle zkušeností cestovatelů jsou Číňané milí, upovídaní a otevření. Mají své zvyky a tradice, a pokud se jim člověk přizpůsobí, rádi ho přijmou mezi sebe. Pokud jde o stát jako takový, je jasně uzavřený. Vlivem komunistické strany jsou zájmy kolektivu nadřazovány zájmům jedinců, hierarchie je jasně stanovená jak v podnicích, tak v rodinách.

3 Obchodní zvyklosti a specifika v Číně

Navazování kontaktů a obchodní jednání jsou v každé zemi jiné. Každý stát má své tradice, zvyky a názory. Číňané jsou velice trpěliví, skromní a slušní. Společnost netoleruje odchylky od všeobecných pravidel, které uznává. Pokud se bude zahraniční obchodník chovat dle určitých norem a očekávání dokážou si toho Číňané náležitě vážit. (Seligman, 1999)

3.1 První kontakt

Když se zahraniční firma rozhodne navázat obchodní styky s čínskou firmou, může nastat několik problémů ještě před samým obchodním setkáním. Zahraniční společnost zašle určitou nabídku čínské firmě, ale neobdrží odpověď. Může to být způsobeno tím, že Číňany nabídka nezaujala a o setkání nestojí. Záporná odpověď se považuje za nezdvořilou. Proto se pro odmítnutí používá mlčení, považuje se za méně trapné než přímé odmítnutí. Dalším důvodem, proč nebylo na nabídku odpovězeno, může být neznámost zahraniční firmy. Pokud zahraniční firmu nikdo nezná, nemůže potvrdit její důvěryhodnost a Číňané neradi obchodují s neznámou firmou nebo ani nepocitují žádnou odpovědnost k neznámému. Zde je vhodné použít prostředníka, který by firmě dodal na spolehlivosti, poskytl maximum informací o zahraniční firmě, o její historii nebo i o předkládaném projektu a mohl by zařídit první oficiální setkání. (Seligman, 1999)

3.2 První schůzka

Sjednání první schůzky může být často velmi zdlouhavé. Obvykle nestačí jen jeden telefonát. Dlouhá doba sjednávání schůzky je ještě umocněna, pokud čínská firma nezná obchodníka, který o schůzku žádá. Proto je dobré získat si nějaká doporučení nebo využít společných známých. Důležitá je dochvilnost, nechat Číňana čekat se považuje za nezdvořilost. Schůzka je většinou započata nezávazným rozhovorem, aby se obchodníci lépe poznali. Často se stává, že čínský účastník doprovází poznámky ostatních účastníků pokýváním hlavy nebo pobrukováním. Neznamena to souhlas ale spíše vyjádření, že slyšel a pochopil. Před koncem schůzky je dobré shrnout jednání do několika klíčových bodů a zformulovat, čeho se při jednání dosáhlo. (Seligman, 1999; Zikánová, 2009)

Protože je v Číně kladen velký důraz na kolektiv, je vhodné na první setkání přijít ve skupině. Tato skupina je pro Číňany delegací, očekávají, že bude jednat a vyjadřovat svůj názor jednotně prostřednictvím svého vedoucího. Pokud bude každý člen skupiny vyjadřovat svůj osobní názor, Číňané mohou být vyvedeni z míry. (Seligman, 1999)

K jednání není potřeba, aby cizinec ovládal čínštinu, pokud se ale naučí několik slov nebo frází, snaha bude náležitě oceněna. Při schůzce by si obě strany měli být oficiálně představeny někým, koho Číňané znají a důvěřují mu. Při pozdravu se stojí vzpřímeně po celou dobu, mluví se pomalu a zřetelně. Podání ruky se očekává mezi všemi zúčastněnými, každý z jedné strany podá ruku každému z druhé vyjednávací strany. Po pozdravu a představení následuje výměna vizitek. (Seligman, 1999; Zikánová, 2009)

Při jednání je důležité vědět, jak osoby oslovovat. Příjmení předchází jménu, je obvykle jednoslabičné. Většina křestních jmen je dvouslabičných. Pro lepší názornost, ve jméně pana Wang Ťien-kua je příjmením Wang a jméno Ťien-kua. Při jednání se křestní jméno nepoužívá, obvykle si i přátelé říkají celým jménem i příjmením. (Seligman, 1999)

3.3 Podniková kultura a pracovní kolektiv

Pracovní kolektiv, neboli tan-wej, měl v ČLR velký vliv. Dříve mohl pracovní kolektiv „mluvit“ do takřka všech rozhodnutí zaměstnance, mimo jiné uplatňoval i politiku jednoho dítěte. Po dokončení studií byl člověk přidělen do určitého tan-wej systémem. Obvykle člověk zůstal zaměstnancem v určitém kolektivu až do konce svého produktivního věku. Změna pracovního kolektivu byla skoro nemožná, pouze na základě výměnou pracovního místa. V dnešní době, s přílivem zahraničních investorů, se pracovní kolektiv pomalu stává minulostí. V podnikové kultuře není vhodné projevat silné emoce. (Zikánová, 2009; Seligman, 1999)

3.4 Tvář – Mien-c'

Jedna z věcí, která se neodpouští, je zavinit „ztrátu tváře“ obchodního partnera. Pro Číňany je jejich „tvář“ důležitá, jsou nesmírně citliví na to, jak je vnímají ostatní lidé. Pokud člověk zavíní ztrátu „tváře“ někoho jiného, poškozený s ním nejspíše ukončí veškeré styky. (Seligman, 1999; Zikánová, 2009)

Jak zapříčinit ztrátu „tváře“ někoho jiného? Můžeme mu vynadat nebo ho urazit před kolegy, můžeme přehlížet jeho city nebo se k němu záměrně chovat povýšeně. Vrchol je pak neprojevení dostatečné úcty. Například s nadávkami nebo sarkastickými poznámkami, typickými pro západní kultury, se v Číně neseťkáme. „Tvář“ lze jak vzít tak ale i dát. Patří k tomu skládání komplimentů před nadřízeným nebo veřejná pochvala práce zaměstnance. (Seligman, 1999)

3.5 Neverbální komunikace

Společenská vzdálenost mezi lidmi je menší, než na jakou jsou zvyklí lidé ze západu. Často se stává, že Číňan zahraničnímu obchodnímu partnerovi dýchá při hovoru přímo do obličeje. Užší kontakt, než je objetí, mezi mužem a ženou také není žádané. Proto když spolu jedná muž a žena, kteří se neznají, není fyzický kontakt vhodný vůbec s výjimkou podání ruky. Naopak pokud jsou dva lidé stejného pohlaví, často se jeden druhého dotýkají, toto chování nemá žádný sexuální podtext. (Seligman, 1999)

3.6 Číňané – obchodníci

Čínští obchodníci jsou trpěliví, slušní, odolní, vytrvalí a k cizincům ohleduplní. Dodržují pravidla a protokoly. Na druhou stranu si stojí za svým názorem, argumenty mají velmi dobře připravené, ústupky dělají neradi, a když už musí, tak na poslední chvíli. První nabídnutou cenu nikdy nepřijmou, vždy smlouvají a snaží se vyjednat ty nejlepší podmínky pro svůj obchod. Je důležité, aby na to zahraniční obchodník byl připraven a nechal si prostor pro snižování svých nároků. (Zikánová, 2009; Seligman, 1999; www.businessinfo.cz, 18.4.2012d)

4 Česko – čínské ekonomické vztahy

První diplomatické vztahy byly navázány s Čínou už v roce 1930, v roce 1949 Československo uznalo nově vzniklou Čínskou lidovou republiku. K růstu exportu došlo až při vzniku samostatné ČR, spolupráce byla prohloubena v roce 2001 při vstupu ČLR do WTO a dále při vstupu ČR do EU v roce 2004. (Bránová, 2011)

Vztahy mezi ČLR a ČR byly upraveny smluvně na základě bilaterálních i multilaterálních smluv. Po vstupu ČR do EU došlo k ukončení „Obchodně ekonomické dohody mezi vládou ČR a vládou ČLR“, 22. dubna 2004 došlo k podpisu „Dohody o hospodářské spolupráci“ prezidentem Klausem při návštěvě Číny. Na jejím základě byl zřízen Smíšený ekonomický výbor, který řeší konkrétní obchodní záměry a investiční projekty. Zasedání výboru se konalo pravidelně jednou ročně, první proběhlo v červenci 2006, poslední v prosinci 2008. Další zasedání je odkládáno z čínské strany. (www.businessinfo.cz, 26.4.2012)

Tabulka 8: Vývoj vzájemného obchodu mezi ČR a ČLR

Rok	Vývoz z ČR do ČLR v mil. USD	Dovoz do ČR z ČLR v mil. USD	Saldo v mil. USD
2011	1 667, 321	18 00,620	-17 233,365
2010	1 215,560	15 554,218	-14 338,658
2009	843,886	10 591,490	-9 747,604
2008	773,013	12 470,949	-11 667,936
2007	691,653	9 144,046	-8 452,393

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z businessinfo.cz, 26.4.2012

Tabulka číslo 8 vypovídá o obchodu ČR a ČLR. Každým rokem také roste dovoz zboží z Číny do ČR. Je vidět záporná bilance obchodu pro ČR i přesto, že vývozy do ČLR rostou. Je to dáno nízkou cenou výrobků z Číny, jejich obrovským množstvím, kterým zaplavují český trh a liberální obchodní politikou ČR. Naopak české zboží je na čínském trhu dražší než domácí, je méně konkurenceschopné. Čína navíc praktikuje ochranářskou obchodní politiku. Dalším možným problémem je, že až do výstavy EXPO 2010 nebyla ČR a její výrobky mezi běžnými občany ČLR příliš známá.

Tabulka číslo 9 ukazuje strukturu dováženého zboží z ČLR do ČR a vyváženého zboží z ČR do ČLR dle nomenklatury zboží SITC 1.

Tabulka 9: Komoditní struktura obchodu mezi ČR a ČLR v roce 2011

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota CZK(tis.)	
		Dovoz do ČR	Vývoz z ČR
0	Potraviny a živá zvířata	1 786 264	238 376
1	Nápoje a tabák	59 635	21 421
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	1 475 225	1 822 904
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	6 915	341 959
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	4 133	—
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	4 984 708	1 196 051
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	19 137 719	3 579 524
7	Stroje a dopravní prostředky	259 204 470	19 074 682
8	Průmyslové spotřební zboží	47 556 160	3 232 539
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	10 762	—

Zdroj: vlastní zpracování, údaje z online databáze ČSÚ, 2012

Přesunout výrobu do Číny je pro české společnosti příliš finančně náročné už jen kvůli vysokému základnímu kapitálu, který je potřebný například u podniků investovaných ze zahraničí. Nejznámější firmy ve vzájemném obchodu s Čínou jsou Škoda Praha, Vítkovice a.s. a samozřejmě Škoda Auto a.s. nebo Alpine Pro. Joint venture založila v Číně firma KOH-I-NOOR v roce 2004. Snad největší investice ČLR v ČR je výstavba továrny pro televize s plochou obrazovkou u Nymburku čínskou společností Changhong. Investice přesahovala 660 mil. Kč. Výstavba začala v roce 2006, nyní už továrna vyrábí přes 300 tisíc televizorů ročně. (www.businessinfo.cz, 26.4.2012)

Škoda Auto a.s. se na trh dostala díky spolupráci se společností Shanghai Volkswagen v roce 2006. Výroba probíhá na základě licenční smlouvy, která poskytuje svolení k používání

nehmotného majetku jinou osobou. Shanghai Volkswagen obdrží za každý prodaný automobil licenční poplatek. Má největší odbytiště právě v ČLR. V roce 2011 činil celkový prodej 220 110 aut. (Tomanová, 2011)

V rámci otevírání se světu Čína stanovila podmínky pro zaměstnání občanů ČR. Zaměstnán může být člověk po dosažení 18 let, v dobré zdravotní kondici, pro zamýšlené zaměstnání musí mít vhodné profesní dovednosti a zkušenosti, samozřejmostí je čistý trestní rejstřík a platný cestovní pas. Před příjezdem do ČLR musí mít potvrzeného zaměstnavatele. Po příjezdu se musí zájemce o pracovní místo zaregistrovat na místním pracovním úřadě na městské úrovni. Schválení registrace úřadem trvá 4 dny od předložení dokumentů. Dokumenty potřebné k registraci jsou kopie obchodní licence zaměstnavatele, kopie osobních údajů a víza v platném cestovním pasu, formulář žádosti o zaměstnávání cizinců, vyplněný registrační formulář, originál pracovní smlouvy a lékařská zpráva. Naopak není mnoho Číňanů, kteří by pracovali nebo žili v ČR. Dle statistik Ministerstva práce a sociálních věcí je jich zaměstnaných méně než 10 000. Proto jsou jejich souhrnné počty vedené spolu s dalšími národy, které také nedosahují počtu 10 000 zaměstnaných v ČR. Konkrétně pak Číňanů s povolením k pobytu v ČR bylo v roce 2007 jen 4 760. (Horáková, 2008; www.businessinfo.cz, 26.4.2012)

Do podvědomí obyvatel Číny se Česká republika dostala hlavně díky expozici na EXPO 2010 v Šanghaji. ČR se zde zaměřila na vlastní ekonomickou a kulturní propagaci a orientovala se především na moderní současnost. Výstava měla velký úspěch, již první den otevření byla návštěvnost okolo 35 000 osob. A proto se farma československo-čínského přátelství rozhodla po skončení výstavy EXPO na podzim 2010 expozici odkoupit od ČR a znovu ji postavila ve městě Chuang-chua. (zpravy.idnes.cz, 2012; www.czexpo.com, 27.4.2012)

Závěr

Čínská lidová republika je komunistickým státem. Komunistický režim se snaží o naprostou kontrolu chodu státu. Kontrolují se jak informace jdoucí do Číny tak i ty informace, které o sobě Čína zveřejňuje ve světě. Jedná se o poměrně přísnou cenzuru, což není pro podnikatelské prostředí příliš vhodné. Investor by měl mít jasně vyčíslené náklady na zřízení společnosti v zahraničí. To je v Číně značně komplikované, například všechna povolení, nutná pro založení společnosti, jsou zpoplatněná a výše poplatku je často sdělena až při samotném předložení žádosti o povolení.

I přes účast ve WTO je zahraniční politika založena na dovozních clech a vývozních kvótách. Je tedy značně protekcionistická, což je typické pro centrálně plánované ekonomiky. Není tak lehké pro zahraničního investora proniknout na tamní trh. Už založení podniku se zahraniční účastí trvá kvůli byrokracii až několik měsíců, kdy jen 3 měsíce trvá rozhodnutí Státní správy průmyslu a obchodu o povolení registrace joint venture. Většinou je lepší využít místních zprostředkovatelských agentur, samozřejmě za poplatek. V Číně je častá i korupce a protekce. Zadávání zakázek nebo výběrová řízení na vyšší pracovní posty jsou častokrát ovlivněny členy komunistické strany, kteří na dané pracovní posty dosadí své příbuzné nebo přátele a zakázky přidělí též rodinným příslušníkům. Stát se snaží o sjednocení daní a o zjednodušení daňového systému. Lze říci, že je možné si pod jednotlivými druhy daní představit k čemu slouží. Daňový systém je sice odlišný ale už není tolik chaotický a komplikovaný jako před reformou. (www.businessinfo.cz, 25.4.2012)

Podhodnocená měna státu láká zahraniční investory hlavně proto, že nabízí své zdroje levněji, než státy, které podhodnocenou měnu nemají. Čína tak poskytuje levnou pracovní sílu a levné zdroje potřebné pro výrobu. Zboží vyvážené z Číny je levné a proto i konkurenceschopné. Z tohoto hlediska se vyplatí v ČLR založit zahraniční podnik a vyvážet výrobky. Podhodnocená měna sebou nese riziko vyšší míry inflace. V roce 2011 byla o více než 2% vyšší než míra inflace v EU.

Co se týče česko – čínských ekonomických vztahů, nejsou natolik rozvinuté jako například mezi ČR a Slovenskou republikou nebo mezi ČLR a USA. Jedním z důvodů je, že ČR již dnes, po vstupu do EU, nevyjednává s ČLR samostatně, ale veškeré smlouvy a dohody se odehrávají mezi celou EU a Čínou. Hlavní bariérou pro průnik na čínský trh je pro české výrobce nedostatečný kapitál pro přesunutí nebo založení nové výroby v Číně. Další překážka je vysoká cena českých výrobků v Číně v porovnání s domácími výrobky vlivem

podhodnocené čínské měny a ochranářské obchodní politiky, kterou Čína vede. I přes to se některým českým podnikům podařilo vstoupit na tamní trh. Jedná se hlavně o Škoda Auto, a.s. nebo Škoda Praha.

Čína je formující se trh s velkým potenciálem, pokud si udrží svůj plánovaný hospodářský růst, nabízí velké odbytíště pro Evropu a USA. Pokud si chce investor vybrat stát pro zahraniční investice, je Čína vhodným kandidátem pokud má podnikatel dostatečně velký kapitál pro založení podniku.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj zahraničního obchodu ČLR v mil. USD	25
Tabulka 2: Největší odběratelé čínského zboží (rok 2011, mld. USD).....	25
Tabulka 3: Největší dodavatelé do ČLR (rok 2011, mil. USD).....	26
Tabulka 4: Struktura forem přímých zahraničních investic do konce roku 2001	31
Tabulka 5: Minimální mzdy v čínských městech.....	35
Tabulka 6: Podíly výdajů, investic a salda na HDP Číny	36
Tabulka 7: Vývoj míry inflace na bázi indexu spotřebitelských cen v Číně.....	37
Tabulka 8: Vývoj vzájemného obchodu mezi ČR a ČLR.....	44
Tabulka 9: Komoditní struktura obchodu mezi ČR a ČLR v roce 2011	45

Seznam obrázků

Obrázek 1: Světová populace podle věkových skupin, 1950 - 2050	11
Obrázek 2: Evropská populace podle věkových skupin, 1950 - 2050	12
Obrázek 3: Africká populace podle věkových skupin, 1950 - 2050	12
Obrázek 4: Vývoj růstu HDP Řecka 1980 - 2010	15
Obrázek 5: Vývoj ceny ropy, 1947 – 2003	17
Obrázek 6: Vlajka ČLR.....	20
Obrázek 7: Demografické složení obyvatelstva ČLR	21
Obrázek 8: Populace podle věkových skupin a pohlaví	22
Obrázek 9: Meziroční vývoj reálného HDP Číny v %.....	35
Obrázek 10: Nezaměstnanost v Číně v %	37
Obrázek 11: Typy tónů.....	39

Seznam použitých zkratek

APEC — Asia-Pacific Economic Cooperation, Ekonomické seskupení Asie a Tichomoří

ASEAN — Association of Southeast Asian Nations, Sdružení národů jihovýchodní Asie

CNY — Čínský juan

ČLR — Čínská lidová republika

ČR — Česká republika

ČSÚ — Český statistický úřad

DPH — Daň z přidané hodnoty

ESCAP — Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, Hospodářská a sociální komise pro Asii a Tichomoří

EU — Evropská unie

EUR — Euro

G8 — Group of Eight, družení osmi nejvyspělejších států světa

GATT — General Agreement on Tariffs and Trade, Všeobecná dohoda o clech a obchodu

HDP — Hrubý domácí produkt

Interpol — International Criminal Police Organization

Kč — Česká koruna

KSČ — Komunistická strana Číny

MMF — Mezinárodní měnový fond

NAFTA — North American Free Trade Agreement, Severoamerická dohoda o volném obchodu

OSN — Organizace spojených národů

RMB — Renminbi

UNESCO — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

USA — United States of America, Spojené státy americké

USD — Americký dolar

WTO — The World Trade Organization, Světová obchodní organizace

Seznam použité literatury

Knihy:

BRÁNOVÁ, Michaela. *Ekonomické vztahy České republiky a Číny*. Praha: VŠE, 2011, Bakalářská práce.

CIHELKOVÁ, Eva., KUNEŠOVÁ, Hana. a kol. *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. Praha: C. H. Beck, 2006, 319s., ISBN 80-7179-455-4

KALÍNSKÁ, Emilie., PETŘÍČEK, Václav. a kol. *Mezinárodní obchod I*. Praha: Nakladatelství VŠE, 2006, 117s., ISBN 80-245-1066-9

KOTLER, Philip. a kol. *Moderní marketing*. 4. evropské vydání, Praha: Grada Publishing, 2007, 1041s., ISBN 978-80-247-1545-2

KOTLER, Philip. *Marketing Management*. Praha: Grada Publishing, 2001, 719s., ISBN 80-247-0016-6

MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing, 2006, 205s., ISBN 80-247-1678-X

MACHKOVÁ, Hana., ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva. a kol. *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: HZ Editio spol s r.o., 2000, 226s., ISBN 80-86009-34-3

MAJEROVÁ, Ingrid., NEZVAL, Pavel. *Mezinárodní ekonomie v teorii a praxi*. Brno: Computer Press, a.s., 2011, 357s., ISBN 978-80-251-3421-4

PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. Slaný: Melandrium, 2007, 300s., ISBN 80-86175-58-4

SELIGMAN, Scott. D. *Čínská obchodní etiketa: průvodce protokolem, společenským chováním a kulturou v Číně*. Praha: BB/art, 2007, 269s., ISBN 978-80-7381-127-3

SYNEK, Miloslav. a kol. *Podniková ekonomika*. 4. přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2006, 473s., ISBN 80-7179-892-4

TOMANOVÁ, Veronika. *Analýza a strategie společnosti Škoda Auto, a.s. na čínském trhu, možnosti rozšíření na trhy JV Asie*. Praha: VŠE, 2011, Diplomová práce

VANČUROVÁ, Alena., LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR aneb Učebnice daňového práva*. Praha: Vox, 2008, 320s., ISBN 978-80-86324-72-2

VELVYSLANECTVÍ ČÍNSKÉ LIDOVÉ REPUBLIKY V ČESKÉ REPUBLICE.
China business. Praha:Futura, 2005

ZIKÁNOVÁ, Ivana. *Specifika podnikatelského prostředí Číny s přihlédnutím ke kulturním odlišnostem*. Praha: VŠE, 2009, Bakalářská práce

Internetové zdroje:

CRI (zkratka autora). *Počet uživatelů internetu dosáhl v Číně 500 milionů* . [online] 2012 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://czech.cri.cn/811/2012/01/20/101s127940.htm>

ČERNILOVSKÝ, Miloš. *Čínština*. [online] 2010 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.cernilovsky.cz/2010/04/17/cinstina/>

Český statistický úřad: *Databáze zahraničního obchodu*. [online databáze] [cit. 25.4.2012] Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

Čína. [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/cina/index.html

Čína: *Ekonomická charakteristika země*. [online] [cit. 18.4.2012a] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000539/>

Čína: *Finanční a daňový sektor*. [online] [cit. 25.4.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-financni-a-danovy-sektor/5/1000539/>

Čína: *Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR*. [online] [cit. 26.4.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000539/#TOP>

Čína: *Vnitropolitická charakteristika*. [online] [cit. 24.4.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-vnitropoliticka-charakteristika/2/1000539/>

Čína, *Viša - režim vstupu*. [online] [cit. 27.4.2012] Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/cina/cestovani/visa.html

Čína: *Zahraničně-politická orientace*. [online] [cit. 18.4.2012b] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-zahranicne-politicka-orientace/3/1000539/>

Čína: *Zahraniční obchod země*. [online] [cit. 11.4.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-zahranicni-obchod-zeme/6/1000539/>

Čína: Základní informace o teritoriu. [online] [cit. 18.4.2012c] Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-zakladni-informace-o-teritoriu/1/1000539/>

Čína: Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu. [online] [cit. 29.4.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/cina-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-zbozi-na/8/1000539/>

ČTK. V Číně byl znovu otevřen český pavilon převezený v výstavě EXPO 2010. [online] 2011 [cit. 27.4.2012] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/v-cine-byl-znovu-otevren-cesky-pavilon-prevezeny-z-vystavy-expo-2010-1fx-/zahranicni.aspx?c=A111112_203725_zahranicni_brd

ČT24. Čínský jüan je podhodnocený, potvrdil MMF. [online] 2011 [cit. 15.4.2012] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/130793-cinsky-juan-je-podhodnoceny-potvrdil-mmf/>

DVOŘÁK, Jan. Porovnání HDP Číny, USA a ČR. [online] 2012 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://proinvestory.cz/hdp-cina-usa-cr>

Etiketa obchodního jednání v Číně . [online] [cit. 18.4.2012d] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/cina/etiketa-obchodniho-jednani-v-cine/1000539/59880/>

Hlavní náboženství v Číně. [online] [cit. 18.4.2012a] Dostupné z: <http://czech.cri.cn/chinaabc/chapter6/chapter60402.htm>

HORÁKOVÁ, Milada. Dlouhodobé trendy ve vývoji pracovních migrací v České republice. [online] Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2008, ISBN 978-80-7416-020-2. [cit. 29.4.2012] Dostupné z: http://www.cizinci.cz/files/clanky/574/Dlouhodobé_trendy.pdf

Hospodářská krize: Úvodní stránka. [online] [cit. 1.4.2012] Dostupné z: <http://www.hospodarskakraize.eu/>

Hrubý domácí produkt (HDP) - Metodiky. [online] 2012 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_\(hdp\)](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_(hdp))

CHAN, Anita. A "Race to the bottom": Globalisation and China's labour standards. [online] 2006 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://chinaperspectives.revues.org/259>

China. [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.interpol.int/Member-countries/Asia-South-Pacific/China>

China inflation rate. [online] [cit. 18.4.2012a] Dostupné z:
<http://www.tradingeconomics.com/china/inflation-cpi>

China to hold unemployment rate under 5%. [online] 2011 [cit. 18.4.2012] Dostupné z:
http://www.china.org.cn/china/2011-12/17/content_24177934.htm

China Unemployment rate. [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z:
http://www.indexmundi.com/china/unemployment_rate.html

China Unemployment Rate. [online] [cit. 18.4.2012b] Dostupné z:
<http://www.tradingeconomics.com/china/unemployment-rate>

CHIU, Lisa. *A Brief History of the Renminbi (Chinese Yuan): China's currency.* [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z:
<http://chineseculture.about.com/od/thechinesegovernment/a/RMB.htm>

Koncepce a cíle české účasti. [online] [cit. 27.4.2012] Dostupné z:
<http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>

KREJČÍ, Oskar. *Čínský dlouhý pochod.* [online] 2009, ISSN 1213-1792 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.blisty.cz/art/49196.html>

KREUZEROVÁ, Barbora;PAVLÍČEK, Tomáš. *Inflace v Číně dosáhla v březnu 3,6 procenta. Analytici očekávali nižší růst.* [online] 2012 [cit. 18.4.2012] Dostupné z:
http://www.rozhlas.cz/zpravy/svetovaekonomika/_zprava/inflace-v-cine-dosahla-v-breznu-36-procenta-analytici-ocekavali-nizsi-rust--1043535

LUK (zkratka autora). *Čína na sociálních sítích značně přitvrzuje.* [online] 2011 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/157271-cina-na-socialnich-sitich-znacne-pritvrzuje/>

Marketingová situační analýza a predikce vývoje . [online] 2009 [cit. 21.3.2012] Dostupné z:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/management-msp/marketing-situace-analyza-predikce-vyvoj/1001663/55094/>

Member States of the United Nations. [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z:
<http://www.un.org/en/members/index.shtml>

Member states. [online] 2009 [cit. 18.4.2012] Dostupné z:
<http://erc.unesco.org/portal/UNESCOMemberStates.asp?language=en>

Members. [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.unescap.org/about/member.asp>

Meziroční růst reálného HDP (%) - Čína. [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.euroekonom.cz/grafy-evropa-data2.php?type=cina-hdp-ctvrtleti&time=0&set=4>

MIKESKA, Mirek. *Podhodnocená čínská měna renminbi: Brzdí globální ekonomiku?* [online] 2010, ISSN 1802-5900 [cit. 18.2.2012a] Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/podhodnocena-cinska-mena-renminbi-brzti-globalni-ekonomiku/>

NERUDOVÁ, Danuše. *Daňový systém Číny I. část.* [online] 2009 [cit. 18.4.2012a] Dostupné z: http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7839v10473-danovy-system-ciny-1-cast/?search_query=%C4%8D%C3%ADna&search_results_page=

NERUDOVÁ, Danuše. *Daňový systém Číny.* [online] 2009 [cit. 19.4.2012] Dostupné z: http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7975v10628-danovy-system-ciny/?search_query=%C4%8D%C3%ADna&search_results_page=

NOVOTNÝ, Radovan. *Nezaměstnanost a co ji ovlivňuje.* [online] 2009, ISSN 1802-5900 [cit. 18.4.2012b] Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/nezamestnanost-a-co-ji-ovlivnuje/>

Oil and war. [online] [cit. 21.3.2012] Dostupné z: <http://www.guardian.co.uk/graphic/0,5812,893505,00.html>

POLITICKÝ SYSTÉM. [online] 2009 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.chinaembassy.cz/cze/zggk/t126984.htm>

Pracovní právo. [online] [cit.6.4.2012] Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157&langId=cs>

PROCHÁZKA; RANDL; KUBR. *Zahraniční investice a řízení zaměstnanců v Číně.* [online] 2005 [cit. 6.4.2012] Dostupné z: http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d1046v1022-zahranicni-investice-a-rizeni-zamestnancu-v-cine/?search_query=%C4%8D%C3%ADna&search_results_page=

PÝCHA, Filip. *Čínština - základní informace.* [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.cinstina.345.cz/>

Renminbi (Chinese yuan) exchange rates 1969-2011 . [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://www.chinability.com/Rmb.htm>

ŘEZANKA, Marek. *POPULAČNÍ VÝVOJ: Čína ve druhé polovině 20. století.* [online] 2007 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=443

SEHNAL, David. *Čínský jazyk nebo čínské jazyky?* [online] 2006 ISSN 1213-1792 [cit. 19.4.2012] Dostupné z: <http://www.blisty.cz/art/30211.html>

Současné pracovní právo v Číně. [online] 2009 [cit. 18.4.2009] Dostupné z: <http://www.cinsky.cz/index.php?page=clanek&id=475&lang=cs>

Spokesperson of the People's Bank of China Answers Questions on Further Improving Inter-bank Spot Foreign Exchange Market. [online] 2006 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: http://www.pbc.gov.cn/publish/english/955/2007/20071/20071_.html

United Nations Department of Economic and Social Affairs/Population Division. *World Population Prospects: The 2006 Revision, Fact Sheets: World Population Ageing.* [online] New York: United Nations [cit. 1.3.2012] Dostupné z: <http://www.un.org/esa/population/publications/wpp2006/wpp2006.htm>

United Nations Department of Economic and Social Affairs/Population Division. *World Population Prospects: The 2010 Revision, Volume II: Demographic Profiles* [online] New York: United Nations, 2011 [cit. 1.3.2012] Dostupné z: <http://esa.un.org/unpd/wpp/Documentation/publications.htm>

Vlajka Čínská lidová republika šířka 1100 bodů (px). [online] [cit. 18.4.2012] Dostupné z: http://www.vlajky-statu.cz/vlajka_nahled.php?id_vlajka=35&rozmer=1100

VRB; ČTK (zkratky autorů). *Řecko se k růstu příští rok nevrátí, v recesi bude už čtvrtým rokem.* [online] 2011 [cit. 20.3.2012] Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/recko-se-k-rustu-pristi-rok-nevrati-v-recesi-bude-uz-ctvrtym-rokem-700455>

Vývoj ochrany životního prostředí v Číně. [online] [cit. 7.4.2012] Dostupné z: <http://czech.cri.cn/chinaabc/chapter9/chapter90301.htm>

ZEMÁNEK, Josef. *Hospodářské fenomény 21. století - 2. část.* [online] 2004 [cit. 18.4.2012] Dostupné z: <http://euroekonom.cz/analyzy-clanky.php?type=jz-cina>

Životní prostředí v Číně. [online] 2010 [cit. 7.4.2012] Dostupné z: <http://www.velkaepocha.sk/2010110815203/Zivotni-prostredi-v-Cine.html>

Abstrakt

Koželuhová, E. *Podnikatelské prostředí, obchodní zvyklosti a specifika Číny a jejich dopad na spolupráci s ČR*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 59 stránek, 2012

Klíčová slova: Čína, Čínská lidová republika, podnikatelské prostředí, obchodní zvyklosti

Cílem práce je charakterizovat a zhodnotit podnikatelské prostředí v Čínské lidové republice a upozornit na specifika při obchodním jednání. V první části je rozděleno podnikatelské prostředí. Druhá kapitola se podrobněji zabývá rozbohem makroprostředí v Číně, pozornost je věnována hlavně ekonomickému a politicko-právnímu prostředí. Třetí část pojednává o obchodních zvyklostech Číňanů a určitých specifikách v obchodu. Je popsáno navázání prvního kontaktu zahraničního investora s čínským obchodníkem a průběh obchodního jednání. Poslední kapitola shrnuje ekonomické vztahy ČLR a ČR. Jsou zmíněné některé vzájemné dohody a statistiky obchodu mezi ČR a ČLR. V závěru je zhodnoceno podnikatelské prostředí v Číně.

Abstract

Koželuhová, E. *Business environment, commercial conventions and specifics of China and their impact on cooperation with the Czech republic*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics University of West Bohemia in Pilsen, 59 pages, 2012

Key words: China, People's Republic of China, business environment, commercial specifics

The aim of this bachelor work is to characterize and evaluate the business environment in China and point out specifics in business negotiation. The first part divides the business environment. The second chapter deals more specifically with analysis of macro-environment in China, attention are mainly devoted to economic and political and legislative environment. The third part deals with the Chinese business habits and certain specifics of the negotiation. It is described the initial contact between the foreign investor and a Chinese businessman and the course of business dealings. The last chapter summarizes the economic relations of China and the Czech Republic. In work are mentioned some mutual agreements and statistics of trade between the Czech Republic and China. In conclusion, it is assessed the business environment in China.